

Bilag 3.2 Indstillinger til hørings svar

Af nedenstående fremgår sekretariatets indstillinger til håndtering af de indkomne hørings svar samt bidrag på Vores DN. Lange kommentarspor på Vores DN er opsummeret, og det er noteret, hvis et bidrag stammer fra et hørings svar eller fra Vores DN. Antal "synes godt om" kan være ændret på Vores DN, siden hvidbogen er lavet. Det er i nedenstående markeret med grønt, hvis sekretariatet anbefaler, at hørings svar og indlæg afstedkommer ændringer i vedtagelsesteksten. Med gul er markeret besvarelser som mangler.

Overskrift	Underemne	Opsummering af hørings svar eller indlæg	Afsendere og støtte	Sekretariatets indstilling til HB
1. Introduktion	1.1 Overskrift for og opbygning af vedtagelsestekst	<p>1.1.1 "DN arbejder for en hurtig og klog grøn omstilling" bør ændres til "DN arbejder for et hurtigt stop for afbrænding af fossile brændstoffer". "Grøn omstilling" bruges i den verserende valgkamp som synonym for fortsat rovdrift på jordens naturarealer bare med VE - det er ikke noget, DN bør forholde sig til.</p> <p>- <i>Kommentarer:</i> En kommentar erklærer sig enig i, at begrebet "grøn omstilling" kan misforstås. Hvis DN Viborgs forslag ikke følges, bør man derfor tydeliggøre, hvad DN mener med grøn omstilling. En anden erklærer sig også enig i indlægget.</p> <p>1.1.2 Det forvirrer at kalde dokumentet for noget med grøn omstilling, hvorfor ikke blot vindmøllepolitik eller vindmøllestrategi?</p> <p>1.1.3 Hvorfor skelnes der mellem land og hav, når det vigtige er at gennemføre indsatsen på den mest skånsomme måde uanset placering?</p>	<p>1.1.1 Hørings svar indsendt via Vores DN: DN Viborg (👍5) Kommentarer indsendt af Nora Tams, DN-medlem og Ole Damsgaard, DN København</p> <p>1.1.2 Hørings svar: Anita Pedersen, NFU</p> <p>1.1.3 Hørings svar: Jens Borum, NFU</p>	<p>1.1.1 Imødekommes ikke. DN bruger aktivt betegnelsen <i>Grøn omstilling</i> i sit løbende arbejde.</p> <p>1.1.2 Imødekommes delvist, så overskriften justeres, og der byttes rundt på hovedoverskrift og underoverskrift, således at overskriften ændres til: "DN mener om placering af vindmøller - En hurtig og klog grøn omstilling"</p> <p>1.1.3 Imødekommes ikke. Problematikker, løsninger og beskyttelseshensyn er ikke ens på land og hav, og derfor skelnes der i papiret.</p>
	1.2 Baggrund for udarbejdelse af vedtagelsestekst	<p>1.2.1 Det er vigtigt at få at vide, hvilke ændringer, hovedbestyrelsen har foretaget. Det fremgår ikke tilstrækkeligt klart af papiret.</p> <p><i>Kommentar:</i> - Erklærer sig enig i ovenstående.</p>	<p>1.2.1 Vores DN: Lisbet Ogstrup, MFU (👍3) Kommentar af Ole Damsgaard, DN København</p>	<p>1.2.1 og 1.2.2 Imødekommes delvist. Gode pointer. Det er vigtigt, at det fremgår, hvad der er nyt. Omvendt er indledningen mere en begrundelse for arbejdet end et koncentrat af, hvad DN mener om placering af vindmøller. Derfor er indledningen flyttes over til Q&A, således</p>

		<p>1.2.2 Introduktionen er vel blot en begrundelse for at tage sagen op, og ikke noget, der skal med i den endelige tekst, der bør være et let overskueligt koncentrat af DN's vindmøllepolitik.</p> <p>1.2.3 Tilføjelse af dette: <i>“Siden vindmølleplaceringspolitikken blev vedtaget i 2009, har Hovedbestyrelsen på grund af klimakrisens alvor justeret politikken, for så vidt angår holdningen til kystnære møller og holdningen til møllers påvirkning af miljøet.”</i></p>	<p>1.2.2 Høringssvar indsendt via Vores DN: DN Viborg (👍5)</p> <p>1.2.3 Høringssvar: Nora Tams, DN-medlem</p>	<p>at der gives plads til at besvare følgende spørgsmål:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hvad er nyt og justeret i papiret? - Hvad er baggrunden for papiret? - Hvorfor handler papiret kun om vindmøller og ikke om andre vedvarende energiformer? <p>1.2.3 Delvist imødekommet ved at teksten flyttes til Q&A med plads til uddybning. Se svar på 1.2.1 og 1.2.2.</p>
1.3 HB's beslutningsproces, tidligere beslutninger og papirets proces		<p>1.3.1 Ordene “de kommunalt udpegede” bør udelades, da disse ofte er alt for snævert, udpegede og hvert fjerde år kan ændres. DN bør fastholde retten til selv at vurdere, hvad der er værdifulde landskaber.</p> <p>1.3.2 Det er uheldigt, at papiret hastes igennem. I stedet bør der gives bedre tid til at lave et brugbart dokument, der kan drøftes på forårs-REP.</p>	<p>1.3.1 Vores DN: Per Mikkelsen, DN Ringkøbing-Skjern (👍2)</p> <p>1.3.2 Høringssvar: Anita Pedersen, NFU</p>	<p>1.3.1 Imødekommes ikke. Helt tilbage fra 2009 har det været DN-politik, at de værdifulde landskaber skulle sikres, og at dette skulle tage udgangspunkt i de landskabsfaglige argumenter, som ligger til grund for de kommunale udpegninger. Det er fortsat indstillingen og vurderingen, at de kommunale udpegninger er den forhåndenværende mest kvalificerede landskabsfaglige udpegning, og at disse derfor fortsat bør lægges til grund frem for varierende individuelle vurderinger.</p> <p>1.3.2 Imødekommes ikke. Det anerkendes, at processen er meget kort, og at vindmøller indgår i en større diskussion om fremtidens vedvarende energiforsyning. Men samtidigt oplever både HB, sekretariatet og DN's afdelinger, at der er mange sager om vindmøller og en vis uklarhed og intern uenighed om DN's politik, især om kystnære havvindmøller. Derfor er der brug for, at DN bliver afklaret internt, og det kan ikke afvente et årelangt nyt politikforløb. Der er primært tale om en sammenskrivning af eksisterende politik og kun få nyfortolkninger, som fremhævet i Q&A.</p>

	<p>1.4 Afgrænsning af notatet</p>	<p>1.4.1 Man kan kombinere notatet med solceller, idet begge dele kan ødelægge landskaber ligesom andre store kunstige anlæg.</p> <p>1.4.2 Bestyrelsen skriver, at man ikke tager fx PtX med i oplægget. Dog kan man ikke sige vindmøller uden at tage lagringsproblematikken med. Man bør flytte ressourcerne væk fra opstilling af flere vindmøller og til fx udbygning af PtX-anlæg. Det er nemlig relevant at spørge, om vi skal have flere vindmøller, før lagringsproblematikken er løst. Ved opstilling af VE-anlæg bør alle projekter indeholde energianlæg med samme kapacitet, som de vindmøller eller solceller, de skal samle energi fra. Den lagrede energi skal supplere vindmøllestrømmen, når møllerne kører på nedsat kapacitet.</p> <p>- <i>Kommentarer:</i> Det debatteres bl.a., hvor vi ser PtX-anlæg, hvordan brinten kan anvendes, og at Folketinget skal arbejde med andet end vind og sol.</p> <p>1.4.3 DN skal være en vagthund ift. vind- og solenergi. Der er intet behov for, at DN skal lave et “manifest”, når man fx ved så lidt om Power to X, som er en forudsætning for at kunne udnytte strømmen. Hvor skal PtX-anlæggene stå? Tæt på møllerne i naturområdet, ved havet eller nær de skove, som DN åbner en kattelem for?</p> <p>- <i>Kommentar:</i> Kritisk kommentar om, at udviklingstiden for atomkraft er lang, og at uran er en ressource, der slipper op.</p>	<p>1.4.1 Vores DN: Leif Andersen, DN Gribskov (👍3)</p> <p>1.4.2 Vores DN og hørings svar: Bent Karlsson, DN Haderslev. Deltagere i debatten: Steen Ussing, DN Rudersdal, Hans Henrik Jensen, DN Rudersdal, Søren Krab, DN Haderslev</p> <p>1.4.3 Vores DN: Erica Heyckendorf, DN Næstved (👍1). Kommentar af Mogens Hald, DN Aarhus</p>	<p>1.4.1 Imødekommes ikke. DN har for nylig vedtaget en ny politik for placering af solceller, hvorfor der ikke vurderes at være behov for en sammenskrivning. Se den vedtagne tekst på aktiv.dn.dk: https://aktiv.dn.dk/media/94704/dns-holdning-til-solceller-i-danmark-15-06-2022.pdf.</p> <p>1.4.2 Imødekommes ikke. Det anerkendes, at der er en tæt forbindelse mellem PtX og vindmøller på havet. Men den meget korte proces tillader ikke politikudvikling på nye områder. Det er besluttet, at papiret afgrænses til alene at vedrøre <u>placering</u> af vindmøller. Øvrige forhold omkring vindmøller, herunder PtX, vilkår i anlægs-, drifts- eller dekonstruktionsfasen m.v. er dermed ikke omfattet.</p> <p>1.4.3 Se 1.4.2</p>
<p>2. Klimakrisen kræver mere vindenergi: DN støtter helhjertet den grønne omstilling</p>	<p>2.1 Udbygning af VE er afgørende ift. klimaet</p>	<p>2.1.1 Vi skal vænne os til at se vindmøller og solceller som et udtryk for den nødvendige omstilling.</p> <p>2.1.2 Hvorfor støtter DN en stor udbygning på land, når klimamålene f.eks. kan opnås ved større udbygning på havet? Yderligere energiproduktion på land bør især ske med solceller. Refererer til sætningen om, at DN støtter den politiske aftale om at øge produktionen af vindenergi til lands.</p>	<p>2.1.1 Vores DN: Nora Tams, DN-medlem (👍1)</p> <p>2.1.2 Vores DN: Per Mikkelsen, DN Ringkøbing-Skjern (👍2)</p> <p>2.1.3 Vores DN:</p>	<p>2.1.1 Imødekommes, da bemærkningen ligger i tråd med indholdet i papiret.</p> <p>2.1.2 og 2.1.3 Imødekommes ikke. Vindmøller på havet kan i nogle tilfælde medføre færre negative effekter på naturen, men det er ikke givet, at det altid er sådan. Desuden er det afgørende, at omstillingen til VE gennemføres hurtigt, da en hurtig grøn omstilling kumulativt fører til mindre</p>

		<p>2.1.3 Kommentar til denne sætning: <i>”DN’s rolle er at medvirke til, at udbygningen både sker tilstrækkelig hurtigt, og at den sker de rigtige steder, hvor der ikke er konflikt med naturbeskyttelse.”</i> Er det DN’s ansvar at sikre tilstrækkelig hurtig udbygning, f.eks. ved at undlade at påklage af hensyn til naturbeskyttelsesloven, fordi DN på forhånd skal affinde sig med, at den samfundsmæssige værdi af møller er større end naturværdier? Det bør være op til klagenævnet at vurdere, hvornår den samfundsmæssige værdi er højere. I nogle områder kan det desuden være bedre at give køb på biodiversitet end på landskabsværdier.</p> <p>2.1.4 Kommentar til denne sætning: <i>“DN støtter dermed helhjertet den grønne omstilling med mere vindenergi både på land og hav.”</i> DN bør ikke lægge sig så tæt op ad regering og folketing, men tage forbehold over for mere vindenergi på land.</p> <p>2.1.5 <i>”Klimakrisen kræver mere vindenergi: DN støtter helhjertet den grønne omstilling”</i> bør ændres til <i>”Klimakrisen kræver stop for afbrænding af fossilt brændstof: DN støtter omlægning til vedvarende energi”</i>. Ved at bruge ordet “helhjertet”, kaster vi naturbeskyttelsen og miljøet over bord. Det er ikke klimaet, der kræver mere vindenergi, men den stigende afbrænding af fossile brændstoffer, der bl.a. kræver vindmøller. Vi må ikke “sælge DN’s sjæl til energibranchen”, da vi så har kurs mod samme svigt, som DN begik i midten af det forrige århundrede.</p> <p>2.1.6 DN må aktivt arbejde for, at der etableres en politisk besluttet, fast og juridisk bindende solnedgangsklausul. En klausul og beslutning, der dels skal indebære, at samfundet arbejder for så hurtigt som muligt at overflødiggøre disse nye vindmøller. Og dels skal beslutningen indebære, at de opstillede møller ubetinget fjernes igen, lige så snart det tvingende behov ikke er til stede.</p>	<p>Per Mikkelsen, DN Ringkøbing-Skjern (👍2)</p> <p>2.1.4 Vores DN: Per Mikkelsen, DN Ringkøbing-Skjern (👍2)</p> <p>2.1.5 Høringssvar indsendt via Vores DN: DN Viborg (👍5)</p> <p>2.1.6 Vores DN: Søren Nielsen-Man, DN-medlem (1)</p> <p>2.1.7 Vores DN: Anna Bodil Hald, personligt valgt af repræsentantskabet</p> <p>2.1.8 Høringssvar indsendt via Vores DN: DN Viborg (👍5)</p> <p>2.1.9 Høringssvar: DN Svendborg</p>	<p>udledning af CO₂. Det tager i gennemsnit fire år at opføre landvindmøller mod 8½ for havvindmølleparker. Et ton sparet CO₂ i dag er mere værd end et ton sparet i 2030. Vedrørende inputtet om, at ”give køb på biodiversitet til fordel for landskabsværdier” bemærkes det, at mens negative påvirkninger på biodiversitet kan være/er varige, er vindmøller i landskabet i princippet midlertidige.</p> <p>2.1.4 Se 2.1.3 og 2.1.5</p> <p>2.1.5 Imødekommes delvist. Det er vigtigt at slå fast, at DN støtter mere vedvarende energi “helhjertet” i en tid, hvor omverdenen har sået tvivl om dette, og nogle borgergrupper vil bruge DN til at stoppe vindmølleprojekter. Men det er en god pointe, at formålet ikke er mere vindenergi alene, men også bør fokusere på udfasning af fossile brændsler. Det bør dog først og fremmest ske ved at nedbringe behovet for energi - og dernæst erstatte det resterende behov med VE i bred forstand, og på en for samfundet hensigtsmæssig måde, herunder natur og biodiversitet. Derfor justeres overskriften til følgende ”Klimakrisen kræver mere vindenergi: DN støtter den grønne omstilling”.</p> <p>2.1.6 Imødekommes ikke. På havet er dekommissionering ikke problemfrit, og fjernelse af havvindmøller kan have negative effekter på det marine økosystem og biodiversitet. Endeligt vil det lægge et yderligere pres på råstoffer og ressourcer med afledte affaldsproblemer, hvis man erstatter gammelt med nyt uden grund og før tid.</p>
--	--	---	---	---

2.1.7 Bemærkningen omhandler, at vindmølleejere får besked om, at strøm fra deres møller stoppes. Skyldes det, at nogen vil holde prisen oppe? At ledningsværket ikke har kapacitet? At der er andre spidsfindige relationer involveret i vindmarkedet? Henviser til en [artikel](#) om, at mange danskere er frustrerede over stillestående vindmøller og foreslår, at DN kan undersøge det nærmere.

2.1.8 DN går ind og støtter en politisk aftale, men DN er ikke noget politisk parti, men en interesseorganisation, der kæmper for de danske naturværdier. VE kan være et redskab til at begrænse fossil energi, og derfor noget DN kan acceptere. Men det kan ikke være DN's opgave at arbejde for politisk fastlagte mål for energiproduktion. Der er så mange penge i energi, at DN får nok at gøre med at redde naturen fra at blive kørt over af energibranchen.

2.1.9 Det bør fremgå tydeligere, at DN støtter møller, hvor de er mest effektive, og det bør dokumenteres, om det overhovedet kan betale sig med møller energimæssigt på land uden for få og nøje planlagte områder. Anbefalingerne bør klart prioriteres, så der først og fremmest skal opstilles møller på havet længere end 15 km fra land, og kun undtagelsesvist kystnært eller på land langs infrastruktur, nær industri m.v. og kun såfremt den gennemsnitlige vindhastighed kan begrunde det.

2.1.7 Der er ikke tale om forslag til ændringer af papiret. Problematikken med, at vi ikke kan afsætte den strøm, der produceres, er reel og bl.a. uddybet i den medfølgende Q&A.

2.1.8 Imødekommes ikke. DN arbejder både for at sikre natur og klima. Den seneste energiaftale, sikrer, at DK bliver nettoeksportør af VE allerede inden 2030, hvor vi vil producere, hvad der svarer til 25 % af det forventede behov for havvind i EU. Når DK eksporterer store mængder VE, så mindskes behovet for brug af fossile brændsler andre steder i EU, og således kommer det resten af verden til gode. Derfor støtter DN op om eksport af VE.

2.1.9 Imødekommes delvist. Det fremgår af papiret, at DN ønsker statslig planlægning for at møllerne placeres bedst muligt af hensyn til såvel klima som biodiversitet. Hertil er det tilføjet, at DN ønsker, at staten skal udarbejde potentialekort, som sikrer, at udbygningen på land sker på de optimale arealer ift. aftagning af strøm, potentialer for vind og under de rette hensyn til naturen og landskabet, så møllerne opstilles samlet de bedst egnede steder - så andre landskaber i højere grad friholdes. Der skal indføres krav til kommunerne om at inddrage kortet i den kommunale planlægning. Der er desuden tilføjet prioritering af anbefalinger. Det er i forhold til energieffektivitet tilføjet, at havvindmøller generelt producerer mere energi end landvindmøller, hvorfor den primære udbygning med vindenergi så vidt muligt bør ske her. Dels er de større, og dels er vinden mere konstant over havet. Det ændrer dog ikke på, at landvindmøller også er nødvendige og udgør en væsentlig rolle i en hurtig grøn omstilling. På land er det tilføjet, at det er helt oplagt, at udbygningen af vindmøller sker på

				landbrugsjorden, og på steder som i forvejen er præget af tekniske anlæg, eksempelvis langs motorveje, by- og industriområder og nær energiinfrastruktur som højspændingsledninger. På hav er det tilføjet, at havvindmøller som hovedregel skal opstilles indenfor havplanens udviklingszoner, og så naturskånsomt og biodiversitetens fremmende som muligt, og at DN er kritisk over for åben-dør ordningen. Se også 2.1.3
2.2 Vindmøller vil præge dele af vores landskaber	2.2.1 Indlæg, der bl.a. omhandler, at vindmøller ikke bør forhindres ud fra rent æstetiske hensyn og uden forudgående undersøgelser.	2.2.1 Vores DN: Nora Tams, DN-medlem (👍1)	2.2.1 Bemærkningen er indeholdt i papiret.	
2.3 Udbygningen skal ske med den nødvendige borgerinddragelse	2.3.1 Oplægget i høring indeholder intetsigende formuleringer om “grundig borgerinddragelse” uden at komme nærmere ind på hvordan. DN bør insistere på, at man lokalt får bestemmende indflydelse på, ikke alene <i>hvor</i> vindmøllerne placeres, men også deres størrelse, design og drift, samt hvor det økonomiske afkast havner. Kritisk infrastruktur bør i videst muligt omfang ejes og drives af kooperative energifællesskaber. 2.3.1 Kommentarer: - Oplagt at starte med at få lokale borgergrupper til at starte processen. Om det skal være kooperative energifællesskaber eller andre organisationsformer er ikke sikkert. 2.3.2 Borgerinddragelse er selvfølgelig vigtig, men der vil altid være modstand, og der er ingen grund til at nævne det flere gange i papiret. 2.3.3 Borgerdeltagelse har to hovedopgaver: 1) At vi som samfund ud fra konkrete planer kan diskutere, hvordan vi vil udbygge Danmark. 2) At borgere, der mener at komme i klemme i planerne, kan rejse debat om udbygningen, kriterier og principper.	2.3.1 Vores DN: Ivan Andersen, DN Odsherred (👍2) 2.3.1a Vores DN: Alfred Borg, DN Favrskov og formand, Samråd Østjylland (👍1) 2.3.2 Høringssvar Jens Borum, NFU 2.3.3. Vores DN: Knud Erik Hansen, medlem af hovedbestyrelsen og formand, DN København (👍2)	2.3.1 Delvist imødekommet. Reel og tidlig borgerinddragelse er afgørende for at sikre opbakning til den grønne omstilling. Konkret bør borgerinddragelsen ske så tidligt, at der kan rummes nye oplysninger, som fx kan føre til, at en lokalitet findes uegnet. Der findes mange eksempler på for dårlig borgerinddragelse. Omvendt findes der tilsvarende også eksempler på god borgerinddragelse, der har ført til bedre og mere bæredygtige projekter, som desuden er opført hurtigere og uden klager. Derfor tilføjes borgerinddragelse til overskriften til afsnittet om planlægning og storskalaeffekter, og tekst om borgerinddragelse uddybes og samles her, så det fremgår, at det er afgørende, at placering af vindmøller sker med demokratisk, rettidig og kvalificeret borgerinddragelse. 2.3.2 Imødekommes, som foreslået i 2.3.1 2.3.3 Imødekommes som foreslået i 2.3.1	
2.4 Både klimakrise og	2.4.1 Uheldigt, at der kan opstå debat om, hvilken krise, der er mest nødvendig. Foreslår at første sætning slettes:	2.4.1 Høringssvar og Vores DN:	2.4.1 Imødekommes delvist således at teksten ændres til: “Vores måde at forbruge	

<p>biodiversitetskrise skal bekæmpes</p>	<p>“Vi står i to alvorlige og tæt forbundne kriser: Klimakrisen og biodiversitetskrisen.” I stedet bør der stå: “Vi står midt i en række tæt forbundne kriser, som hovedsageligt skyldes vores måde at forbruge ressourcerne på: klimakrisen, biodiversitetskrisen, tab af let omsættelige næringsstoffer til omgivelserne, ødelæggelse af drikkevandsressourcer for bare at nævne nogle.”</p> <p>2.4.2 Dokumentet savner faglig kvalitet omkring biodiversitet som sekretariatet ellers er kendt for i høringssvar mod havvindmøller. Bevarelsen af biodiversitet må være foreningens primære formål. Teksten bør vendes på hovedet, så biodiversitet går forrest. Jeg er enig i mere grøn energi, men ikke på bekostning af biodiversiteten.</p> <p>2.4.3 Ethvert tiltag skal vurderes ud fra påvirkningen af både natur og klima, og er der negative effekter, skal de kompenseres.</p> <p>2.4.4 Følgende sætning foreslås fjernet: “DN’s rolle er at medvirke til, at udbygningen både sker tilstrækkelig hurtigt, og at den sker de rigtige steder, hvor der ikke er konflikt med naturbeskyttelse.” Det foreslås, at der i stedet skal stå: “DN’s rolle er at medvirke til, at den nødvendige udbygning sker de rigtige steder, hvor den ikke er i konflikt med naturbeskyttelsen.” DN bør ifølge forslagsstiller koncentrere sig om at begrænse skaderne på naturen.</p> <p>2.4.5 Følgende sætning bør udgå, da det blot er en gentagelse samtidig med, at den yderligere understreger, at DN er klar til at falde tilbage til forrige århundredes knæfald - denne gang for “energiinteresser”: “DN støtter dermed helhjertet den grønne omstilling med mere vindenergi både på land og hav. Vi accepterer, at vindmøller vil præge dele af vores landskaber, og at det kan kræve kompromisser mellem mange hensyn.”</p>	<p>Nora Tams, DN medlem (👍3)</p> <p>2.4.2 Høringssvar: Anita Pedersen, NFU, bakket op ad Peter Esbjerg, NFU og Hans Baagø, NFU</p> <p>2.4.3 Høringssvar: samlet fra Anders Jensen (DN Aarhus), Jens Thomasen (DN Ikast-Brande), John Clausen (DN Lemvig), Margrethe Aujen (Personlig valgt til REP) og Niels J. Langkilde (DN Faaborg Midtfyn)</p> <p>2.4.4 Høringssvar indsendt via Vores DN: DN Viborg (👍5)</p> <p>2.4.5 Høringssvar indsendt via Vores DN: DN Viborg (👍5)</p> <p>2.4.6 Høringssvar: DN Thy</p> <p>2.4.7 Høringssvar: DN Thy</p>	<p>ressourcer på har gjort, at vi nu står midt i en række tæt forbundne kriser - herunder en klimakrise og en biodiversitetskrise. Begge kriser skal bekæmpes – om muligt i sammenhæng. Det er sikkert, at der vil komme yderligere fart på udbygningen af vedvarende energi de kommende år. DN’s rolle er at medvirke til, at udbygningen både sker tilstrækkelig hurtigt, og at den sker de rigtige steder, hvor der ikke er konflikt med naturbeskyttelse. Tiltag mod klimakrisen må ikke forstærke biodiversitetskrisen – eller omvendt“.</p> <p>2.4.2 Imødekommes delvist. Det skrives ind i papiret, at tiltag mod klimakrisen ikke må forstærke biodiversitetskrisen – eller omvendt. Jf. DN’s vedtægter, er det foreningens overordnede og langsigtede mål, at Danmark bliver et bæredygtigt samfund med et smukt og varieret landskab, en rig og mangfoldig natur, et rent og sundt miljø og uden negative klimapåvirkninger. Foreningen vil virke til gavn for Danmarks natur og miljø, for klimaet og for befolkningens mulighed for gode naturoplevelser. Derfor lægges til grund, at der ikke i vedtægterne er grundlag for at hævde, at klima eller biodiversitet står først. I forhold til kritikken af den faglige kvalitet, er der nævnt konkrete eksempler, som er refereret og vurderet under de relevante emner i denne hvidbog.</p> <p>2.4.3 Imødekommes ikke. Principielt støttes synspunktet. Men reelt kan enhver negativ effekt ikke nødvendigvis kompenseres én til én, hvorfor forslaget ikke imødekommes. Der vil derfor både være situationer, hvor der skal findes en</p>
--	---	--	---

		<p>2.4.6 Selvom klimaet er en del af DN's formålsparagraf, bør vi prioritere naturhensyn og grøn omstilling i nævnte rækkefølge. DN ønsker vindmøller, men ikke på naturarealer.</p> <p>2.4.7 Alle vindmølleprojekter bør indeholde forslag til alternative placeringsmuligheder, så naturværdier og landskaber påvirkes mindst muligt. Afdelingen har vedhæftet et tidligere hørings svar ifm. et projekt vedr. vindmøller ved Hanstholm Havn for at illustrere hvilke problemstillinger, DN kan løbe ind i.</p>	<p>god balance mellem modsatrettede hensyn, og situationer, hvor et konkret projekt ikke kan gennemføres. Heldigvis er der rigeligt med plads både på land og på hav til, at vi fra et klimasynspunkt ikke behøver stille vindmøller op de steder, hvor konsekvenser for naturen er størst, og hvor vi løber de største risici. Se desuden 2.4.2 og Q&A.</p> <p>2.4.4 Imødekommes ikke. I DN er natur og klima ligevægtige, og det er af betydning for håndtering af klimakrisen, at udbygningen sker tilstrækkelig hurtigt – se også 2.4.2.</p> <p>2.4.5 Imødekommes ikke. Se dog 2.1.5</p> <p>2.4.6 Delvist imødekommet. Hensynet til naturen ved opstilling af vindmøller fremgår allerede mange steder i vedtagelsespapiret. Mht. at prioritere natur over klima, er der ikke lagt op til dette, da de er ligestillede jf. DN's vedtægter, men det fremgår af papiret, at tiltag mod klimakrisen ikke må forstærke biodiversitetskrisen – eller omvendt .</p> <p>2.4.7 Forslaget opfattes ikke som et ændringsforslag til vedtagelsespapiret, men som et ønske om, at DN skal arbejde for en ændring af lovgivningen om miljøvurdering vedr. krav til redegørelse for alternativer – det er hermed noteret. Desværre er det ganske svært at opnå, da lovgivningen har rod i et EU-direktiv, som fastlægger, at projektudvikler kun skal redegøre for udviklerens egne alternativer. Er staten projektudvikler, giver det gode muligheder for at diskutere andre bedre egnede placeringer. Er projektejer en privat opstiller, giver det omvendt meget dårlige</p>
--	--	---	---

				muligheder, da denne ofte ikke har ønske om andre alternativer. Det er dog altid en mulighed for DN at foreslå alternativer i høringssvar.
3. En stærk national planlægning og vurdering af storskalaeffekter	3.1 Muligt at sikre plads til både mere vindenergi og beskyttet natur	3.1.1 Kommentar til sætningen: <i>"Det er muligt at sikre plads til både mere vindenergi og 30 procent beskyttet natur."</i> Det bør afklares nærmere, hvad modsætningen er mellem møller og natur. Hvis der er tale om biodiversitet, vil møller og natur i stor udstrækning kunne etableres i de samme områder. Hvis der er tale om landskabsværdier, vil det blive svært, men ikke umuligt, at finde områder til 400 meter høje møller på land.	3.1.1 Vores DN: Per Mikkelsen, DN Ringkøbing-Skjern (👍2)	3.1.1 Imødekommes ikke. Der er med papirets korte form ikke plads til uddybende redegørelser herom. Vindenergi og beskyttet natur/biodiversitet går ikke automatisk hånd i hånd. Staten bør derfor både udpege områder, hvor det primære formål er natur og biodiversitet, og som bør friholdes for tekniske anlæg, og områder til vedvarende energi. På nuværende tidspunkt er 15 % af havarealet reserveret til VE, og det tal forventes øget til 30 %. Der er tale om enormt store arealer, som fint kan rumme al den energi, vi har brug for, og opfyldelsen af et mål om eksport af meget store mængder VE til resten af Europa. Det samme billede tegner sig på land. Se i øvrigt Q&A.
	3.2 Statens rolle	3.2.1 Det er vigtigt, at stat og kommune aktivt planlægger, hvor møllerne bedst placeres. Dermed nok sådan, at mange møller samles. Der skal indgå hensyn til natur, miljø og værdifulde landskaber, men ikke kun det. Det har en værdi, at vi ikke ser vindmøller alle steder, og at en stor del af de 30 % beskyttet natur kan blive sammenhængende uden, at den præges af vindmøller. Derfor skal DN stå for en god planlægning. <i>Kommentar:</i> - Erklærer sig enig ift., at vindmøller har et langt større konsekvensområde end de 1,2 %, og hvis ikke vi passer på, kan man komme til at se vindmøller overalt. 3.2.2 DN skal stramme sit krav til staten om udarbejdelse af et potentialekort. Det er således ikke nok, at staten 'bør', men at den skal udarbejde dette potentialekort. DN signalerer hermed, at politikerne skal turde at signalere, hvor vindmølleudbygningen kan ske. DN skal stille krav	3.2.1 Vores DN: Knud Erik Hansen, medlem af hovedbestyrelsen og formand, DN København (👍5) Kommentar af Ole Damsgaard, DN København 3.2.2 Vores DN: Lisbet Ogstrup, medlem af MFU (👍3) 3.2.3 Vores DN:	3.2.1 Delvist imødekommet. Dokumentet understreger, at en stærk national planlægning er vigtig. Alle vindmøller på land og en del af vindmøllerne på havet (særligt mange af de kystnære møller), opføres gennem den såkaldte åben-dør-ordning. Den er det modsatte af en sammenfattende statslig planlægning, da det under åben-dør er projektejer, som foreslår placeringen, uden nødvendigvis at afveje andre samfundsmæssige hensyn eller bedre egnede placeringer, kumulative konsekvenser af andre planlagte projekter m.v. 3.2.2. Imødekommes. Teksten justeres herefter.

		<p>om, at kommunerne skal inddrage potentialekortet for vindmøller på land i deres planlægning (kommuneplanlægning). DN signalerer hermed, at kommunalpolitikere har en bunden opgave, uanset at den kan være upopulær.</p> <p>3.2.3 Potentialekortet bør omfatte udpegning af arealer, hvor vindmøller vil medføre mindst skade på natur- og landskabsværdier uafhængigt af potentialerne for vind og afsætning.</p> <p>3.2.4 (a) Staten bør udpege plus- og minusområder for vindmøller til lands og havs – ikke kommunerne. (b) Vildtforvaltningsrådet skal diskutere det til december. DN's papir bør afvente Vildtforvaltningsrådet, så vi kan stå sammen.</p> <p>3.2.5 a) Der mangler klar overordnet national planlægning, som sikrer møller, hvor de gør mindst skade landskabeligt og biodiversitetsmæssigt og med hensyn til kumulative effekter. b) På havet bør naturudpegningerne være på plads (i den kommende havplan), før der gives mulighed for vindmøller i de indre danske farvande.</p> <p>3.2.6 Det er vigtigt, at der foretages en overordnet statslig planlægning i samarbejde med kommunerne og de berørte lokale borgere. Er enig i, at der skal udarbejdes potentialekort, men det må ikke resultere i, at der ensidigt peges på kystnære placeringer. Der skal ske udpegninger over hele landet, koncentreret til få steder i landbrugslandet, langs motorveje og motortrafikveje samt industrihavne.</p>	<p>Per Mikkelsen, DN Ringkøbing-Skjern (12)</p> <p>3.2.4 Høringssvar: Anita Pedersen, NFU</p> <p>3.2.5 Høringssvar: Søren Mark Jensen, DN Hillerød</p> <p>3.2.6 Høringssvar: DN Thy</p>	<p>3.2.3 Imødekommes delvist. Statens potentialekort indeholder en række naturparametre. Det fremgår tilsvarende af DN's ønsker til potentialekortlægningen. Det påpeges dog samtidigt, at det er muligheden for at aftage strømmen i nettet som bør være definerende for, hvor det giver mening at opstille møller. Placeringen skal samtidigt respektere natur, miljø og landskabsværdierne. Se også 3.2.2</p> <p>3.2.4.a Høringssvaret omhandler ønsker til staten men ikke til ændring af vedtagelsespapiret, men det bemærkes, at forslaget ligger delvist inden for rammerne af en eventuel fremtidig potentialemodel og havplanen.</p> <p>3.2.4.b Imødekommes ikke. Se svar på 1.3.2.</p> <p>3.2.5.a Imødekommes. Se svar på 3.2.2 og 3.3.1</p> <p>3.2.5.b Imødekommes ikke. Principielt vil det klart være en fordel for naturen, hvis naturudpegningerne var på plads, før der gives mulighed for vindmøller i de indre danske farvande. I dag er det sådan, at havvind, natur og andre hensyn diskuteres og planlægges sideløbende i forbindelse med udarbejdelse af havplanen, og klimakrisen gør, at der ikke er opbakning til at udskyde projekter til, at en sammenfattende naturudpegning på havet kunne være gennemført. Desuden betyder den gældende åben-dør-ordning, at en masse projekter uanset hvad gennemføres udenfor de arealer, der er/vil blive reserverede til VE i havplanen. Se Q&A</p>
--	--	---	--	--

				for uddybning af forskellen på statslige udbud og åben-dør. 3.2.6 Imødekommes delvist. Se svar under 2.1.9, 3.2.2 og 4.1.1
3.3 Undersøgelse af den kumulative effekt samt storskalaeffekt på naturen	<p>3.3.1 DN skal forlange, at statens undersøgelser af den samlede kumulative effekt ved fuld udbygning med vindmøller i de planlagte og potentielle vindmølleområder skal omfatte en vurdering af de stadig større og større vindmøller. DN signalerer hermed, at med udbygningen skal der også ses på konsekvenserne af den teknologiske udvikling inden for vindmøller.</p> <p>3.3.2 Den kumulative negative effekt bør spille en langt større rolle i planlægningsarbejdet med at finde frem til de mindst kritiske steder for vindmøller.</p>	<p>3.3.1 Vores DN: Lisbet Ogstrup, MFU (13)</p> <p>3.3.2 Høringssvar: Hans Baagø, NFU</p>	<p>3.3.1 Imødekommet og teksten justeret herefter. Pointen om, at møllestørrelserne vokser og teknologien udvikles, er vigtig og kan indføres i teksten under punkt 2 i afsnittet om national planlægning. Samtidigt er pointen om strategisk at vurdere potentielle og kendte kommende mølleområder i Danmark og i nabolande tilsvarende vigtig. Energistyrelsen har påbegyndt et arbejde, som har dette sigte. Men resultatet foreligger endnu ikke, og derfor medtages teksten fortsat i vedtagelsespapiret i justeret form.</p> <p>3.3.2 Imødekommet som beskrevet i 3.3.1.</p>	
3.4 Fugletræk, fugleområder og flagermus OBS: Se også afsnit 6.8. Flagermus, fugle og vindmøller. Det har ikke været muligt at nå at sammenskrive de 2 afsnit inden HB-mødet.	<p>3.4.1 Papiret glemmer at nævne trækfuglelokaliteter. Alle knudepunkter for trækfugle: Gedser Odde, Hyldekrog, Blåvand, Stevns, Skagen, Sydlangeland m.v. skal beskyttes og fritages for møller både til lands og til havs. Også vigtige fugleområder (fuglemotorveje) på havet skal beskyttes mod møller. Det samme gælder områder, hvor fugle raster – som ikke er Natura 2000-områder. Møller her vil være i strid med Bonn konventionen, Natura 20000-udpegningerne og EF Fugledirektivets bilag II. Godt den kumulative effekt for trækfugle er nævnt, da tålegrænsen for fx traner allerede er overskredet med planer for møller i Østersøområdet. Kan med fordel fremhæves endnu mere.</p> <p>3.4.2 Opstilling af møller på havet skal tage hensyn til trækfugleruter - og det bør stå i papiret.</p>	<p>3.4.1 Høringssvar: Anita Pedersen, NFU, støttes af Peter Esbjerg, NFU</p> <p>3.4.2 Høringssvar: DN Svendborg</p>	<p>3.4.1 Imødekommes delvist. Papiret er tilføjet et punkt om, at DN mener, at staten skal gennemføre en kortlægning af trækruiter for fugle og flagermus, og på baggrund heraf fastlægger begrænsninger for placeringen af møller, som sikrer at bestandene ikke påvirkes negativt. DN vil desuden i de konkrete sager være imod projekter i trækruiter, som kan påvirke bestanden af trækkende fugle og flagermus negativt. Papiret rummer også et ønske om at få undersøge kumulative storskalaeffekter, ligesom trækfuglelokaliteter vil være omfattet af DN's modstand mod møller, hvis de er udpegede som Natura2000 område. Trækfugle er fugle som forår og efterår foretager retningsbestemte træk mellem vngleområde og et vinterkvarter. En</p>	

				<p>Yngletrækfugl er en fugl der yngler i et område, men trækker væk om efteråret. Der er store variationer i trækruter fra år til år, fra måned til måned og fra dag til dag, som betyder, at fugletræk kan rykke rigtig mange kilometer i forskellige retninger, bl.a. andet afhængigt af vejret. Et hensyn til store fugletræk ville kræve brede bufferzoner i bl.a. de indre danske farvande, syd/vestlige Østersø og Vestkysten - også på land. Desuden kan trækkene ændre sig i fremtiden, når kommende møller vil fortrænge nogle fuglearter og få dem til at søge uden om mølleparker. Se desuden svar under 5.4 og Q&A.</p> <p>3.4.2 se 3.4.1</p>
<p>4. Placering af møller på land</p>	<p>4.1 Udbygningen andre steder end på landbrugsjord</p>	<p>4.1.1 Her bør motorveje og industrihavne også nævnes udover landbrugslandet.</p> <p>4.1.2 Landbrug er vel ikke specielt godt, så tæt på så mange biler. Kunne man ikke argumentere for vindmøller langs motorveje, gerne med solceller nedenunder?</p> <p>4.1.3 Ses på forbrug af materialer, bør VE-anlæg placeres tættest muligt op ad de store transmissionsledninger/højspændingsledninger eller op ad by eller industri, hvor den største del af energien bruges. Langs motorvejene har vi i forvejen højspændingsledninger og ofte store strømforbrugere.</p> <p>4.1.4 Specielt bør vindmøller ikke opsættes i byzoneområde/bymæssigt bebyggede områder. <i>Kommentarer:</i> - Går på, at der vil ske et for stort spild af strøm ved at placere vindmøllerne langt fra brugerne, og at vi af hensyn til havmiljøet ikke skal lægge alt ud i havet, vi</p>	<p>4.1.1 Vores DN: John Clausen, DN Lemvig (👍2)</p> <p>4.1.2 Vores DN: Kirsten Maria Nielsen, DN Jammerbugt</p> <p>4.1.3 Vores DN: Bent Karlsson, DN Haderslev</p> <p>4.1.4 Hørings svar og Vores DN: Jann Larsen, DN Rødovre (👍1) Deltagere i debatten: Hanne Kold Jensen, DN Ikast-Brande og Helge Hansen, DN Frederikshavn-Læsø</p>	<p>4.1.1 Imødekommes ved, at det tilføjes at DN i øvrigt gerne ser, at udbygningen prioriteres steder, som i forvejen er præget af tekniske anlæg. Eksempelvis langs motorveje, op ad industriområder og ifm. eksisterende energinfrastruktur såsom højspændingsledninger, se også 2.1.9.</p> <p>4.1.2 Se 4.1.1</p> <p>4.1.3 Se 4.1.1</p> <p>4.1.4 Imødekommes ikke. Se 2.1.9.</p> <p>4.1.5 Imødekommes. Se 4.1.1</p>

	<p>ikke vil se på. Ift. levesteder og biodiversitet: Langt det meste, vi skal passe på, er i de kystnære områder.</p> <p>4.1.5. Det foreslås at fremme opstilling af vindmøller langs motorveje og jernbaner og i industrihavne.</p>	<p>4.1.5 Hørings svar og Vores DN: samlet fra Anders Jensen, DN Aarhus, Jens Thomsen, DN Ikast-Brande, John Clausen, DN Lemvig, Margrete Auken, personlig valgt til REP og Niels J. Langkilde, DN Faaborg-Midtfyn</p>	
<p>4.2 Husstandsmøller og små mølleanlæg</p>	<p>4.2.1 I stedet for større møller bør DN kæmpe for, at det gøres simpelt at opstille mindre vindmøller ved private boliger, fx godkendelse af horisontale vindmøller. <i>Kommentarer:</i> - Går på, at fremstillings- og opstillingsomkostninger er for store ift. den energi, der kommer ud af vindmøller ved private boliger. Samtidig lægges der vægt på, at de nye kæmpevindmøller kører langsommere, skæmmer udsigten mindre og støjer mindre end de nuværende.</p> <p>4.2.2 Vi skal ikke acceptere det ene "lille anlæg" efter det andet. Derimod skal vi bakke op om de store og ambitiøse projekter, der virkelig "batter" i sikringen af fremtidens energiforsyning både nationalt, men også i europæisk perspektiv. Indlægget er skrevet i relation til placering af vindmøller til havs. <i>- Kommentarer:</i> Diskussion af forslaget, herunder om der vil ske et stort spild af strøm ved at placere vindmøllerne langt fra brugerne. En kommentar går på, at 15 km afstand til land ikke er til hinder for rentable projekter.</p>	<p>4.2.1 Vores DN: Hanne K. Jensen, DN Ikast-Brande (12) Deltagere i debatten: Jens Frydendal, DN Viborg, Niels Jørgen Langkilde og Hanne K. Jensen, DN Ikast-Brande</p> <p>4.2.2 Vores DN: Helge Hansen, DN Frederikshavn-Læsø (16) Deltagere i debatten: Jann Larsen, DN Rødovre, Hanne Kold Jensen, DN Ikast-Brande, Anders Jensen, DN Aarhus, Helge Hansen, DN Frederikshavn-Læsø</p>	<p>4.2.1 Imødekommes ikke. Husstandsvindmøller vurderes ikke at ville spille nogen særlig rolle i fremtidens energisystem. Set i forhold til de store møller producerer husstandsvindmøllerne så lidt strøm, at bidraget generelt betragtes som ubetydeligt. De små møller kan derfor ikke erstatte en udbygning med egentlige vindmøller. Møller på land i dag er typisk over 3 MW, mens én husstandsvindmølle typisk leverer omkring 25 kW. Der går altså omkring 120 husstandsvindmøller til én moderne vindmølle. Store vindmøller virker desuden mindre forstyrrende i landskabet.</p> <p>4.2.2 se 4.2.1</p>
<p>4.3 Vindmøller flere steder i landskabet trods forskellige</p>	<p>4.3.1 Som tilføjelse til fx den visuelle påvirkning bør også nævnes den fysiske påvirkning. Uden at nævne fx skyggekast, direkte vingesus og lavfrekvent lyd, mv. Måske radarstyring af lys bør nævnes. Som en positiv ting skal måske nævnes Folketingets beslutning samt</p>	<p>4.3.1 Vores DN: John Clausen, DN Lemvig</p> <p>4.3.2 Vores DN:</p>	<p>4.3.1 Imødekommes ikke. Inputtet vedrører ikke placering af møller. Se svar under 1.4.2. DN mener at grænseværdier og øvrige regler for belysning, støj m.v. skal overholdes. Se desuden Q&A om</p>

<p>holdninger til visuel påvirkning</p>	<p>pengepuljerne til fremme af udbygningen med vindmøller og solceller. Herunder Grøn pulje, hvor kommuner kan støtte bl.a. grønne tiltag.</p> <p>4.3.2 a) I den fremlagte udtalelse viser DN ikke ordentlig respekt for en åben debat og god borgerdeltagelse. Fx reducerer denne sætning på forhånd visse synspunkter til noget subjektivt, DN ikke vil acceptere: <i>“selvom der kan være forskellige subjektive holdninger til møllernes udseende og deres visuelle påvirkning af omgivelserne.”</i></p> <p>b) Følgende sætning er problematisk, da den udviser en generel nedprioritering af det visuelle: “Derfor besluttede hovedbestyrelsen i 2017, at DN ikke går ind i lokale sager, hvor vindmøller alene skader udsigten men ikke naturen, og der ikke er tungtvejende landskabsfaglige vurderinger, som kan lægges til grund for en eventuel kritik af vindmølleplanerne.” Det visuelle og dets betydning er noget, vi skal vurdere konkret og ikke nedgøre generelt”.</p> <p>4.3.3 Vindmøller kan reducere vores oplevelser af “landskabet” - altså den æstetiske oplevelse af en åben ubrudt horisont. Om det er argument nok for at være imod kystnære vindmøller, er en åben diskussion. Hvis det er muligt, bør vindmøllerne komme længere væk.</p> <p>4.3.4 DN skal have en positiv og udmeldt politik for husstands vindmøller/privates initiativ til opstilling af færre mindre vindmøller. DN signalerer hermed en positiv tilgang til, at befolkningen kan arbejde for den grønne omstilling ved opstilling af vindmøller.</p> <p>4.3.5 DN bør ikke i dag leve med vindmøller flere steder i landskabet. Vindmøller på land bør koncentrerer til få steder, så langt hovedparten af danske værdifulde landskaber friholdes for store tekniske anlæg som vindmøller. Manglende og utilstrækkelige forbehold over for vindmøller på land vil skade DN’s indsats for at beskytte det åbne land mod andre anlæg og bebyggelse. Placering af møller på havet vil kunne være et betydningsfuldt alternativ til placering på land. DN bør</p>	<p>Knud Erik Hansen, medlem af hovedbestyrelsen og formand, DN København (👍2)</p> <p>4.3.3 Vores DN: Stiig Markager, professor, Aarhus Universitet, ekspert i havmiljø</p> <p>4.3.4 Vores DN: Lisbet Ogstrup, MFU (👍3)</p> <p>4.3.5 Vores DN: Per Mikkelsen, DN Ringkøbing-Skjern (👍2)</p> <p>4.3.6 Vores DN: Per Mikkelsen, DN Ringkøbing-Skjern (👍2)</p> <p>4.3.7 Vores DN: Per Mikkelsen, DN Ringkøbing-Skjern (👍2)</p> <p>4.3.8 Vores DN: Torben Aaberg, aktiv i Naturgruppen i DN København (👍2)</p> <p>4.3.9 Vores DN: Søren Nielsen-Man, DN-medlem (👍1)</p>	<p>radarstyring og lavfrekvent lyd (OBS: Q&A om radar og lys er endnu ikke udarbejdet).</p> <p>4.3.2 a) Imødekommes delvist, ved at slette den sidste del af sætningen (efter første komma). Dermed vil sætningen lyde: <i>“Dermed er DN også klar til at leve med vindmøllerne flere steder i landskabet”.</i></p> <p>4.3.2 b) Imødekommes ikke, da det er en HB-beslutning og har til formål at sikre, at DN alene rejser landskabelig kritik af vindmølleprojekter baseret på landskabsfaglige vurderinger og ikke mere individuelle vurderinger af landskabskvalitet baseret på fx nabointeresser.</p> <p>4.3.3 Imødekommes ikke. DN mener, at udbygningen af vindmøller på havet primært skal ske længere væk fra kysten end 15 kilometer af hensyn til det kystnære havmiljø, men er ikke imod kystnære møller som behandles fra sag til sag.</p> <p>4.3.4 Imødekommes ikke. DN er ikke generelt imod husstandsmøller, og behandler sager konkret, når der gives landzonetilladelse til disse ift. foreningens almindelige interesser i det åbne land. Omvendt anbefaler DN heller ikke husstandsmøller - se 4.2.1 (OBS: Også behandlet i 4.2 “husstandsmøller og små mølleanlæg”, men har ikke kunne nå en sammenskrivning).</p> <p>4.3.5 Delvist imødekommet. Teksten er justeret, så det fremgår, at DN mener den primære udbygning med vindmøller skal ske på havet, selv om der også er brug for</p>
---	--	---	--

		<p>fremføre forbehold over for etablering af nye vindmølleparker på land og henviser til nøjere undersøgelser med alternativer - herunder erstatte mindre møller med større møller på land, koncentrere udbygning af vindmøller på havet, etablere solceller på land og begrænse energiforbruget gennem effektiviseringer, besparelser, genbrug og nedsat ressourceforbrug. Angivelserne om vindmøller på land er ikke afstemt med DN's politik mht. beskyttelsen af det åbne lands natur- og landskabsværdier.</p> <p>4.3.6 Denne sætning er nedvurderende og bør ændres: <i>“Forskellige subjektive holdninger til møllernes udseende og deres visuelle påvirkning af omgivelserne”</i>.</p> <p>4.3.7 Kommentar til denne sætning: <i>“at DN ikke går ind i lokale sager, hvor vindmøller alene skader udsigten men ikke naturen, og der ikke er tungtvejende landskabsfaglige vurderinger, som kan lægges til grund for en eventuel kritik af vindmølleplanerne. Den linje vil DN holde fast fremover.”</i> DN bør gå ind i alle vindmøllersager med vurderinger af alternative placeringsmuligheder både mht. naturværdier, biodiversitet og landskabsværdier, hvad enten de bygger på faglighed eller æstetisk vurdering.</p> <p>4.3.8 Det er besynderligt, at HB's udkast (som den eneste områdetype) undlader at nævne “Værdifulde natur- og landskabsområder udpeget i kommuneplanerne” i det afsnit, som refererer vindmøllepolitikken fra 2009, selvom den områdetype var et centralt tema. Sætningen om “subjektive holdninger” afskriver borgerbekymringer såvel som DN's egen hidtidige indsats i beskyttelsen af åbne og værdifulde landskaber. Når man først har afskrevet det visuelle betydning for landskaberne, hvad forhindrer så handlekraftige politikere og investorer i at placere andre visuelt dominerende tekniske anlæg, infrastruktur, mv. i de værdifulde landskaber? Har vedhæftet et bilag med eksempler på, hvor DN andre steder prioriterer de værdifulde landskaber.</p>	<p>møller på land. Det er også indføjet, at DN ønsker, at staten skal udarbejde potentialekort, som sikrer, at udbygningen på land sker på de optimale arealer ift. aftagning af strøm, potentialer for vind og under de rette hensyn til naturen og landskabet, så møllerne opstilles samlet de bedst egnede steder - så andre landskaber i højere grad friholdes. I forhold til at friholde de værdifulde landskaber fremgår det af teksten, at DN mener vindmøller kun bør opstilles i værdifulde landskaber, hvis det ikke strider imod formålet med udpegningen. Vindmøller på havet kan i nogle tilfælde medføre færre negative effekter på naturen, men det er ikke givet, at det altid er sådan. Desuden er det afgørende, at omstillingen til VE gennemføres hurtigt, da en hurtig grøn omstilling kumulativt fører til mindre udledning af CO2, og landvindmøller er væsentligt hurtige at opstille end havvindmøller. Se dog svar 2.1.9 om en prioriteret tilgang til egnede lokaliteter til opstilling af vindmøller.</p> <p>4.3.6 Se 4.3.2</p> <p>4.3.7 Imødekommes ikke. DN anerkender med den nuværende tekst, at der kan være gode landskabsfaglige grunde til at friholde landskaber, ligesom det også er angivet, at vindmøller ikke bør opstilles i udpegede værdifulde landskaber, hvor det strider imod formålet med udpegningen. DN vil ikke komme i en situation, hvor vi har været med til at forsinke den grønne omstilling på baggrund af synsninger.</p> <p>4.3.8 Delvist imødekommet. Kommuneplanernes udpegning af</p>
--	--	--	---

		<p>4.3.9 I udkastet ses en grundlæggende nedvurdering af “æstetiske” hensyn og landskabelige interesser. Det ses bl.a. med udsagn om, at DN ikke vil gå ind i lokale sager, “<i>hvor vindmøller alene skader udsigten men ikke naturen.</i>” Man kan diskutere, om man så bastant kan adskille “natur” fra “udsigt”. DN åbner med disse lidt nedladende udsagn om “udsigten” vores forsvar for at beskytte landskaberne, naturbeskyttelsesloven, mv.</p>		<p>værdifulde natur- og landskabsområder omfatter dels områder med landskabsinteresser og områder med naturbeskyttelsesinteresser. Områder med landskabsinteresser er nævnt i vedtagelsespapiret – se også 4.3.7. Områder med naturbeskyttelsesinteresser er omfattet af kommuneplanernes udpegninger til Grønt Danmarkskort. Vindmølleplaceringspolitikken fra 2009 er udarbejdet før Grønt Danmarkskort blev indført i lovgivningen. Af politikken fremgår det, at potentielle naturområder, som ikke allerede i dag er natur eller værdifuldt landskab, ikke nødvendigvis generelt skal friholdes fra møller. Der bør dog i forbindelse med planlægningen foretages en konkret vurdering af, hvor stor muligheden er for en snarlig naturgenopretning, og af, hvorvidt møllerne i så fald vil blokere for denne genopretning. Denne linje er ikke ændret med det nye forslag til vedtagelsespapir. Se også 4.3.2, samt uddybning om Grønt Danmarkskort i Q&A.</p> <p>4.3.9 se 4.3.2</p>
<p>4.4 Borgerinddragelse og hensyn til lokalbefolkningens ønsker</p>	<p>4.4.1 Der bør i tredje afsnit tilføjes, a) at der også bør tages hensyn til den lavfrekvente lyd samt refleksblink fra såvel sol som advarselslys. Ift. lyd tages gamle huse med bl.a. stensokler og dårligt isolerede gulve ikke alvorligt. Solrefleks ved lav sol og møllestop tages dog alvorligt. b) Advarselsblink ved større mølleparker kan være “stærkt irriterende”.</p> <p>4.4.2 Ordet “medejerskab” bør inddrages i teksten, og der bør i videst muligt omfang arbejdes for at sikre medejerskab i nærområdet til vindmølleparkerne.</p>	<p>4.4.1 Vores DN: John Clausen, DN Lemvig (👍2)</p> <p>4.4.2 Vores DN: John Clausen, DN Lemvig samt</p> <p>Høringssvar og Vores DN: samlet fra Anders Jensen, DN Aarhus, Jens Thomasen, DN Ikast-Brande, John</p>		<p>4.4.1a Imødekommes ikke. Se 4.3.1.</p> <p>4.4.2 Imødekommes. Se 2.3.1</p>

			Clausen, DN Lemvig, Margrete Auken, personlig valgt til REP og Niels J. Langkilde, DN Faaborg-Midtfyn	
4.5 Landskabsfaglige vurderinger	<p>4.5.1 Det fremgår af vedtagelsespapiret, at DN kan rejse kritik af en vindmølleplan på baggrund af “tungtvejende landskabsfaglige vurderinger”. Spørgsmålet er, hvem der kan foretage en sådan vurdering, og hvad der ligger i det. Det bemærkes, at det ikke er hovedreglen, at kommunen udpeger kyster som “værdifulde landskaber” i kommuneplanerne. Kategoriseringerne giver ikke mening og kan ikke bruges som basis for DN’s stillingtagen til konkrete projekter.</p> <p>4.5.2 Denne sætning er overvurderende og bør ændres: <i>“tungtvejende landskabsfaglige vurderinger, som kan lægges til grund for en eventuel kritik af vindmølleplanerne”</i>. Ordet “landskabsfaglige” bør udgå, fordi det afhænger af, hvem der tillægges retten til at afgøre, hvad der er landskabsfagligt – naturvidenskabeligt, kulturelt og æstetisk.</p>	<p>4.5.1 Vores DN: Birgitte Lau, DN Odsherred (👍2)</p> <p>4.5.2 Vores DN: Per Mikkelsen, DN Ringkøbing-Skjern (👍2)</p>	<p>4.5.1 Imødekommes ikke. Udpegning af landskabelige interesser er en opgave for kommunerne, og det er således kommunernes analyser, der henvises til – se også Q&A om landskab. Den forvaltningsmæssige opgave med varetagelsen af landskabsinteresserne er delt mellem kommune og stat. Dels fremgår kravene til kommuneplanerne af planloven, og dels skal staten føre tilsyn med udpegningerne og med kommunernes forvaltning af disse gennem det statslige plantilsyn. Der er udarbejdet statslige vejledninger og landskabsfaglig metode, som lægges til grund for kommunernes udpegninger og vurderinger af landskabernes kvaliteter og sårbarhed. Det vurderes dermed at være et kvalificeret og sammenhængende landskabsfagligt grundlag, som DN kan basere sin politik på, og som der ikke ses alternativer til.</p> <p>4.5.2 Imødekommes ikke, se 4.5.1 og 4.3.2b.</p>	
4.6 Negativområder: <ul style="list-style-type: none"> ○ Natura 2000 ○ §3-natur ○ Fredede områder ○ Inden for strandbeskyttelseslinjen ○ I skoven 	<p>4.6.1 Menes der alle former og størrelser for skov? Det kan stærkt begrænse opstillingen mange steder.</p> <p>4.6.2 Foreslår at følgende tilføjes under bullet om skoven (markeret med fed): “I skoven (gælder dog ikke plantager)”. Begrundelsen for tilføjjelsen er, at der ikke er grund til at undtage al skov. Der er eksempelvis granplantager, som stort set ikke rummer naturværdier - og i hvert fald ikke natur, som trues af vindmøller. Skriver på Vores DN, at der gerne ses en uddybning af den faglige argumentation. <i>Kommentarer:</i> Begge kommentarer støtter op om indlægget på Vores DN. Den ene går særligt på, at plantageskove bør være</p>	<p>4.6.1 Vores DN: John Clausen, DN Lemvig (👍2)</p> <p>4.6.2 Høringssvar og Vores DN: John Nordbo, MFU og personligt valgt medlem af REP (👍1) Deltagere i debatten: Lilian Nielsen, DN Svendborg og Ole Busck, DN Odsherred</p>	<p>4.6.1 Afklarende spørgsmål, ikke et input. Se 4.6.2.</p> <p>4.6.2 Imødekommes ikke, men teksten justeres, så det tydeliggøres at det omfatter fredsskov, der dækker langt det meste skov i Danmark. Nogle høringssvar har peget på forslaget om at åbne for vindmøller i plantager eller produktionsskov, med argumenter om at naturværdierne her er små. Begreber som <i>produktionsskov</i> og <i>plantager</i> er dog ikke fast definerede størrelser. Næsten al skov i Danmark er plantet og dermed plantage i den forståelse</p>	

		<p>mulige opstillingssteder for vindmøller, hvis andre naturhensyn er taget.</p> <p>4.6.3 Det er en alt for defensiv angivelse af områder. Udover fredede områder og Natura 2000, bør de omfatte nationalparker, naturnationalparker, kystnærhedszonen og byggelinjer langs søer, åer og skove.</p> <p>4.6.4 Hvorfor er klitfredningslinjen ikke nævnt, når strandbeskyttelsen er nævnt, og hvorfor er kystnærhedszonen ikke nævnt?</p> <p>4.6.5. Arealer omkring Natura 2000-områder bør også være no-go områder, da beskyttelsen også gælder udenfor. I det hele taget bør DN stå vagt om lovkravene og slå hårdt ned, hvis de ikke overholdes.</p> <p>4.6.6 Det foreslås, at teksten om Natura 2000-områder lempes for land, således at formuleringen ændres til: <i>“I natura 2000 områder er det udpegningsgrundlaget, der tæller (herunder påvirkning fra de nærliggende områder).”</i></p> <p>4.6.7 Det foreslås, at der i skove i særlige tilfælde skal kunne opstilles møller, samt at forslaget udredes i et faktaark.</p> <p>4.6.8 Til listen over negativområder bør tilføjes levesteder og nærområder til levesteder for bilag IV-arter som på populationsniveau kan påvirkes negativt – her tænkes særligt på flagermus og visse fuglearter.</p> <p>4.6.9 Listen over negativområder er ikke nok til at sikre biodiversiteten og vild natur, da de ikke sikrer dynamikken og sammenhængen i naturen og pattedyrs (og fugles) træk mønstre.</p> <p>4.6.10 På negativlisten savnes en kommentar om, at der om visse af de beskyttede områder kan være behov for en yderligere bufferzone.</p>	<p>4.6.3 Vores DN: Per Mikkelsen, DN Ringkøbing-Skjern (👍2)</p> <p>4.6.4 Høringssvar: Anita Pedersen, NFU</p> <p>4.6.5 Høringssvar: Anita Pedersen, NFU</p> <p>4.6.6 og 4.6.7 Høringssvar og Vores DN: samlet fra Anders Jensen, DN Aarhus, Jens Thomasen, DN Ikast-Brande, John Clausen, DN Lemvig, Margrete Auken, personlig valgt til REP og Niels J. Langkilde, DN Faaborg Midtfyn</p> <p>4.6.8 Høringssvar: DN Svendborg</p> <p>4.6.9 Høringssvar: Hans Baagø, NFU</p> <p>4.6.10 Høringssvar indsendt via Vores DN: DN Viborg (👍5)</p> <p>4.6.11 Høringssvar: DN Thy</p> <p>4.6.12 Høringssvar: Anders Fischer, NFU</p>	<p>af begrebet, at næsten al skov i Danmark er produktionskov. Det har i debatten også været diskuteret, om nåletræsplantager var egnede til opstilling af møller. Men det er ikke åbenlyst hvilke nåletræsplantager som konkret kunne findes egnede til vindmøller. Plantager er ikke noget klart defineret begreb, og kan rumme alt fra Tisvilde Hegn som er Natura 2000-område og udlagt til urørt skov, og en skov med høj biodiversitet, til nyplantede nåletræer på række, som er en afgrøde på en mark mere end en plantage/skov. En del af vore plantager er desuden plantet på klitheder og heder og moser, og er derfor områder, der let kan konverteres tilbage til god natur. Opstilling af vindmøller i skov vil desuden kræve en ændring af skovloven, for at møller kan stå i fredsskov (stort set al dansk skov er fredsskov også plantager og produktionskov). DN har en restriktiv politik overfor hvilke byggerier og anlæg foreningen peger på kan tillades i skov. Skovloven er også tilsvarende meget restriktiv på dette område. Desuden bør det ifm. en eventuel fremtidig lempelse af skovloven overvejes, hvad det på sigt kan føre med sig af øvrige lempelser, da boliger, jagthytter, børnehaver, spejderhytter mv. i skov på flere parametre er mindre indgribende anlæg end møller. Der er desuden hensyn til skovens biodiversitet, hvor især flagermus, fugle og insekter påvirkes negativt af vindmøller. Mange af disse lever i skov, i produktionskov og i plantager. Der er også rekreative hensyn, da skov udgør en meget vigtig og begrænset rekreativ ressource i Danmark. Tekniske anlæg og støj er vanskeligt foreneligt med den rekreative anvendelse. Landskabeligt er der hensyn</p>
--	--	---	---	---

		<p>4.6.11 DN bør være lidt mere skarpe ift. negativområder. Der foreslås følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • I Natura 2000-områder og deres nærmeste omgivelser • Beskyttede naturtyper (eng, hede, mose, overdrev mv. i NBL § 3) • Områder med bilag IV-arter • Fredede områder (også landskabsfredninger) • Strandbeskyttelses- og klitfredningszoner (300 m) • Kystnærhedszonen • Byggelinjer langs søer, åer og skove • Skove og plantager (fredskove) – Mange skove og plantager indeholder stor biodiversitet. • Nationalparker og naturnationalparker • Udpegede beskyttede, værdifulde landskaber i kommuneplanen • Udpegninger i Grønt Danmarkskort <p>4.6.12 Der bør skrives en ny tekst, hvor der lægges vægt på, at de af DN hårdt tilkæmpede, landskabelige beskyttelseszoner mv. skal respekteres.</p>	<p>til, at vi fortsat bør have landskaber uden dominerende tekniske anlæg, og endelig er der tekniske overvejelser i forhold til hensigtsmæssig placering af vindmøller i relation til ledningsnet, andre tekniske installationer, behov for større adgangsveje og byggeplads inde i skoven, landskabets ruhed som bremser vinden, og komplicerede vindforhold i og omkring skov, som påvirker møllerne med øget turbulens og slitage mv. Der findes jf. Energistyrelsens landvind potentialemodel fra 2020 tilstrækkeligt med plads indenfor den nuværende regulering. Det vil blandt andet sige, uden at der stilles vindmøller op i skovene. Der findes også mulighed for at frigøre yderligere areal ved eksempelvis at erstatte gamle ineffektive møller med nye moderne møller. Samtidigt er der indgået en politisk aftale om at lempe planlovens muligheder for at opstille møller i herregårds- og godslandskaber som også vil gøre det lettere på større arealer uden for skovene at opstille møller. Samlet set vurderes det derfor ikke på nuværende tidspunkt muligt at afgrænse rammerne for hvilke plantager der i givet fald ville være egnede til vindmøller med hensyn til skovens biologiske og rekreative værdier, ligesom der ikke ses at være et reelt behov herfor. Skulle dette ændre sig i fremtiden, kan spørgsmålet genbesøges.</p> <p>4.6.3 Imødekommes delvist, idet beskyttelseslinjerne er nævnt under det andet punkt. Med undtagelse af strandbeskyttelseslinjen har beskyttelseslinjerne ikke tidligere været nævnt i DN-politik for placering af vindmøller. DN's afdelinger har dog forholdt sig konkret til møllerne og</p>
--	--	---	---

			<p>beskyttelseslinjerne ifm. lokalt sagsarbejde. Følgende tekst foreslås slette "... vil oftest ikke udgøre et problem for beskytteshensynene, men...". Klitfredningslinjen tilføjes papiret som en no-go zone for møller. Naturnationalparkerne har til formål at yde en helhjertet beskyttelse af naturen og bør derfor friholdes for tekniske anlæg, hvorfor DN ikke ønsker møller her. Det tilføjes papiret Nationalparkerne omfatter nogle af Danmarks enestående og værdifulde naturområder og landskaber, men også helt almindelige landbrugsarealer, byer og industri. Det forventes, at de værdifulde dele af Nationalparkerne vil være omfattet af DN's udpegningsområder, hvor der ikke ønskes møller. I det omfang der herudover er et ønske om at opstille møller og det er i tråd med planerne for nationalparken, vil DN ikke modsætte sig møllerne.</p> <p>Kystnærhedszonen er en planlægningszone som går 3 km ind i landet fra alle kyster og udgøres af både landbrug, landsbyer, sommerhuse, småindustri, natur m.v. Det vurderes, at de særlige landskabshensyn her sikres gennem DN's beskyttelse af de værdifulde landskaber, som uddybet i papiret. Se desuden Q&A om kystnærhedszonen.</p> <p>4.6.4 Imødekommes delvist. Se 4.6.3 og Q&A om klitfredning og kystnærhedszone.</p> <p>4.6.5 Imødekommes delvist. DN ønsker ikke møller i Natura2000 områderne. Såfremt møller uden for områderne virker negativt ind på udpegningsgrundlaget i områderne, er DN imod møllerne.</p>
--	--	--	---

			<p>4.6.6 Imødekommes ikke. Forslaget er grundigt overvejet, og det anerkendes, at der er relevante argumenter som vurderet. Det er korrekt, at der kan være tilfælde, hvor udpegningsrundlaget ikke påvirkes af at der på en dyrket mark i området opstilles mølle. Den nuværende linje kan derfor stille DN i en situation, hvor vi er imod en vindmølle på en mark uden naturværdi. Det kan opfattes skævt og begrænse arealerne til at bygge vindmøller. Omvendt tæller, at Natura 2000-områdernes natur er den stærkest beskyttede natur i Danmark, og der er som udgangspunkt forbud mod at planlægge vindmøller her. DN anser fortsat Natura 2000-områderne for at udgøre en væsentlig kerne i den danske naturbeskyttelse og desuden for at være vigtige brikker i den europæiske naturbeskyttelse. Alle aktiviteter i og omkring områderne skal fokusere på at forbedre områdernes naturværdier, som Danmark er forpligtet til (opnå gunstig bevaringsstatus). Vedrørende påvirkningen fra naboer, er det et lovkrav i miljøvurderinger at redegøre for effekten "ind i" nærliggende Natura 2000-områder.</p> <p>DN arbejder for 10 procent strengt beskyttet og 30 procent beskyttet natur. Det vil være oplagt, at de nuværende Natura2000-områder bliver en del af disse områder. Har DN tilladt tekniske anlæg i områderne, kan de ikke blive strengt beskyttede, og det vil ikke være muligt for fx visse fugle eller flagermus at søge til området.</p>
--	--	--	--

				<p>Hvis vi vender tilbage til eksemplet på marken i et Natura2000-område, der er udpeget for en eng: Der vil være et naturgenopretningspotentiale på marken, som bliver forringet med vindmøller på den.</p> <p>Dertil kan lægges, at vindmøller i Natura2000-områder vil begrænse de rekreative værdier. Disse er som sådan ikke en del af formålet med Natura2000, men kan godt være relevante for DN at tage vare på.</p> <p>4.6.7 Imødekommes ikke. Se 4.6.2 og Q&A</p> <p>4.6.8 Imødekommes ikke. Bilag IV-arter er beskyttede uanset hvor deres yngle eller rasteområder findes. Dette skal der redegøres for ifm. de krævede miljøundersøgelser for vindmølleprojekter. Kan man redegøre for, at projektet ikke vil påvirke arten eller bestanden negativt, er der ikke et naturfagligt argument, der taler imod, at projektet kan gennemføres nær levesteder og nærområder til levesteder for bilag IV-arter.</p> <p>4.6.9 Imødekommes delvist. Papiret er justeret og skærpet ift. trækruter. Se 3.4.1.</p> <p>4.6.10 se 4.6.5</p> <p>4.6.11 Imødekommes delvist. Se 4.6.1 vedr. skov, 4.6.3 vedr. beskyttelseslinjer, nationalparker, naturnationalparker og kystnærhedszonen, 4.6.4 vedr. klitfredning, 4.6.6 vedr. Natura 2000, 4.6.8 vedr. bilag IV. Vedr. Grønt Danmarkskort så indeholder Grønt Danmarkskort store</p>
--	--	--	--	--

				<p>områder, hvor der ikke er natur, men hvor der alene er mulighed for natur. På nuværende tidspunkt vurderes det ikke hensigtsmæssigt at blokere for vindmøller i potentielle naturområder, medmindre der er konkrete planer om naturgenopretning. Se 4.3.8 og uddybning i Q&A.</p> <p>4.6.12 Imødekommes delvist, da DN fortsat er imod møller i værdifulde landskaber, hvis det er i strid med de forhold, som ligger til grund for udpegningen som særlig værdifuldt.</p>
4.7 Opstilling i områder, der er udpegede som værdifulde i kommuneplanerne	<p>4.7.1 Kommentar til sætningen: <i>“Der bør kun opstilles vindmøller i landskaber, der i kommuneplanerne er udpegede som værdifulde, hvis det ikke strider mod formålet med udpegningen”</i>. Udpegede værdifulde landskaber i kommuneplanerne er i mange tilfælde for snævre og kan ændres hvert fjerde år. Sætningen kan lige så godt udtrykke, at der ikke må opstilles møller i udpegede værdifulde landskaber.</p> <p>4.7.2 DN har stor viden om, hvad der gør et landskab værdifuldt som grundlag for “tungtvejende landskabsfaglige vurderinger”. Hvorfor ikke bringe den viden i offensivt spil som et supplement til kommunernes fortolkning af deres egen udpegning, så værdifulde områder ikke bare kan ændre formål eller status med et kommunalt pennestrøg?</p> <p>4.7.3 De i kommuneplanerne udpegede værdifulde landskaber kan desværre ændres hver gang, kommuneplanen skal revideres.</p>	<p>4.7.1 Vores DN: Per Mikkelsen, DN Ringkøbing-Skjern (👍2)</p> <p>4.7.2 Vores DN: Torben Aaberg, aktiv i Naturgruppen i DN København (👍2)</p> <p>4.7.3 Hørings svar: DN Thy</p>	<p>4.7.1 Ikke imødekommet. Se 4.5.1 og 4.6.12</p> <p>4.7.2 Ikke imødekommet. Det forhindrer ikke DN i at bidrage med bemærkninger om landskabshensyn m.v. i høringssvar. HB har besluttet, at DN ikke skal klage med baggrund i mere æstetiske holdninger til landskab, fordi naturhensyn og grøn omstilling vægtes højere.</p> <p>4.7.3 Se 4.7.2 og 4.5.1.</p>	
4.8 Opstilling ift. sø, å og skov	<p>4.8.1 Denne sætning bør udgå, da opstilling af møller inden for beskyttelseslinjerne tværtimod oftest vil være problematisk: <i>“Opstilling af vindmøller inden for beskyttelseslinjerne omkring sø, å og skov vil oftest ikke udgøre et problem for beskyttelseshensynene, men bør</i></p>	<p>4.8.1 Vores DN: Per Mikkelsen, DN Ringkøbing-Skjern (👍2)</p>	<p>4.8.1 Imødekommes, således at teksten om, at det oftest ikke udgør et problem, udgår. Se også 4.6.3.</p> <p>4.8.2 Imødekommes delvist. Linjerne forhindrer ikke nødvendigvis opstilling af</p>	

		<p><i>dog konkret vurderes, så formålet med beskyttelsen opretholdes”.</i></p> <p>4.8.2 Der skal under ingen omstændigheder opstilles møller og gives køb på skovbyggelinjen-, sø- og å-beskyttelseslinjen.</p> <p>4.8.3 Zoner omkring søer og større vandløb bør medtages i 5-punktsnegativlisten, og alle punkter bør begrundes.</p> <p>4.8.4 Et eksempel på svækkelse af de landskabelige interesser og den historisk tilkæmpede landskabsbeskyttelse ses også, hvor det nævnes, at <i>“opstilling af vindmøller inden for beskyttelseslinjerne omkring sø, å og skov vil oftest ikke udgøre et problem for beskyttelseshensynene.”</i> Er kritisk over for, hvad lovens formål med beskyttelse så er. Miljøstyrelsen skriver nemlig på sin hjemmeside, at skovbyggelinjen eksisterer <i>“for at sikre det frie udsyn til skoven og skovbrynet og for at bevare skovbrynene som værdifulde levesteder for plante- og dyreliv...”</i></p>	<p>4.8.2 Høringssvar: Anita Pedersen, NFU. Støtte af Peter Esbjerg, NFU</p> <p>4.8.3 Høringssvar: Jens Borum, NFU og Hans Baagø, NFU</p> <p>4.8.4 Vores DN: Søren Nielsen-Man, DN-medlem (👍1)</p>	<p>møller, men de kan gøre det afhængig af den konkrete sag. Linjerne skal sikre, at de nærmeste omgivelser ved bl.a. søer, åer, skove og fortidsminder friholdes for bebyggelse eller andre væsentlige landskabelige indgreb så indsyn/udsyn hertil ikke forhindres og de kan erkendes i landskabet. For skove gælder det også at linjen har til formål at opretholde skovbrynene som levested for dyr og planter. Derfor er det foreslået, at sagerne vurderes konkret, så der ikke gives køb på de værdier linjerne har til formål at sikres, frem for som en fast forbudszone. Beskyttelseslinjerne omkring sø, å og skov har ikke tidligere været nævnt i DN's politikker for placering af vindmøller. Se også 4.8.1.</p> <p>4.8.3 Imødekommes delvist. Se 4.8.2.</p> <p>4.8.4 Imødekommes delvist. Se 4.8.2.</p>
<p>5. Placering af møller på havet</p>	<p>5.1 Udformning af møllerne og naturgenopretning til havs</p>	<p>5.1.1 Påpeger støjsikring under nedbankning af havfundamenter. Der kunne være krav om “optimale” smårev ved møllefundamenterne, der kan sikre øget liv og fremadrettet bæredygtigt garnfiskeri.</p> <p>5.1.2 Alle anlægs- og udvindingsaktiviteter til havs – vindmøller, kabel- og rørlægninger, råstoffer, klimatilpasning, havneudvidelser – skal finansiere naturgenopretningsprojekter til havs og derved sikre en hurtigere genskabelse af god økologisk vandkvalitet og lokal biodiversitet</p> <p>5.1.3 Det foreslås at tilføje som selvstændige punkter i papiret, at kystnære havvindmøller inden for 15 km fra kysten kan skabe en positiv virkning for områdets bundfauna, fx. kan møllernes fæste i havbunden skabe kunstige rev, hvilket er relevant, fordi havet omkring Danmark er under stærkt pres.</p>	<p>5.1.1 Vores DN: John Clausen, DN Lemvig (👍2)</p> <p>5.1.2 og 5.1.3 Høringssvar og Vores DN: samlet fra Anders Jensen, DN Aarhus, Jens Thomasen, DN Ikast-Brande, John Clausen, DN Lemvig, Margrete Auken, personlig valgt til REP og Niels J. Langkilde, DN Faaborg-Midtfyn</p> <p>5.1.4 Høringssvar: DN Svendborg</p>	<p>5.1.1 Imødekommes delvist. Indlægget støtter op om det nuværende forslag om at vælge løsninger, som skåner havmiljøet mest muligt, samt at de tekniske anlæg udformes på en sådan måde, at de fremmer biodiversiteten så meget som muligt, selvom dokumentet er afgrænset til alene at omhandle placering og derfor ikke rummer konkrete forslag til anlæg, drift eller fjernelse af møller.</p> <p>5.1.2 Imødekommes delvist – dog ikke i papiret som er begrænset til alene at omhandle placeringen af møller. DN arbejder dog i andre sammenhænge hårdt for, at der skal etableres en marin biodiversity offset fund, som skal være</p>

		<p>5.1.4 Mølleopstilling bør betinges af dokumentation for optimal udnyttelse af vindenergien og tage hensyn til trækfugleruter. DN skal ikke støtte opstilling, der er mindre effektiv og påvirker landskab og frie åbne kyster negativt.</p> <p>5.1.5 Af et oplæg fra Rådet for Grøn Omstilling fremgår det, at de mange ønskede havvindmøller kun ønskes, fordi strømmen skal bruges til Power to X-omsætning af el til flybrændstof. Der kommer ikke mere grøn energi den vej til dansk industri eller hjemme. Er det noget, DN vil støtte?</p> <p>5.1.6 Ud over placering af møllerne, vil det være godt, hvis teksten også indeholder anbefalinger ift. konstruktion af møllerne. Det er vigtigt, at møller forsynes med radar, så de ikke behøver at stå med rødt eller en anden farve lys hele natten, men kun, når der er fly i nabolaget.</p> <p>5.1.7 Havvindmøller bør placeres på få, store lokaliteter. Alternativt kan havvindmøller placeres ved broer og industrihavne.</p>	<p>5.1.5 Høringssvar: Anna Bodil Hald, personligt valgt til REP</p> <p>5.1.6 Høringssvar indsendt via Vores DN: DN Viborg (👍5)</p> <p>5.1.7 Høringssvar: DN Thy</p>	<p>med til at afbøde nogle af konsekvenserne ved vedvarende energianlæg på havet.</p> <p>5.1.3 Imødekommes delvist, idet der indføres tekst herom i papiret. Det bemærkes samtidigt, at der findes både positive og negative effekter af kystnære vindmøller på havmiljøet, men den gældende tilgængelige viden peger på at de negative effekterne er større da man vurderer hele økosystemet og ikke kun fx bundfauna (uddybning til dette findes også i baggrundsnotater og i Q&A).</p> <p>5.1.4 Imødekommes ikke. Se dog 3.4.1 om prioriterede steder for opstilling af møller.</p> <p>5.1.5 Imødekommes ikke. Det er korrekt, at en stor del af den udbygning af VE, der planlægges på land og hav understøtter en meget stor eksport af VE, og at der planlægges etableret flere PtX-anlæg, som skal konvertere energien til brint, hvormed den kan lagres, konverteres til flydende brændsler eller lignende. DN bakker både op om, at Danmark i løbet af få år skal eksportere VE til resten af EU, samt at der produceres flydende brændsler gennem PtX-teknologi for, at vi kan erstatte de fossile brændsler. Det er i den forbindelse afgørende for DN, at fokus er på brændstof til lange flyveture og shipping, hvor vi ikke har bedre alternativer eller mulighed for at bruge el direkte, og at anlæggene ikke fører til levetidsforlængelse af biomassefyrede kraftværk mv.</p> <p>5.1.6 Imødekommes delvist. Se 5.1.1 Se desuden Q&A om radar, belysning m.m. (OBS: Q&A endnu ikke skrevet)</p>
--	--	--	--	--

				<p>5.1.7 Imødekommes ikke. Det foreslås at videreføre den gældende DN-politik om, at den primære udbygning med vind skal ske på havet (15 km) af hensyn til den kystnære havnatur – men tilføjes at det skal ske inden for havplanens udviklingszoner. DN er dog ikke principielt imod kystnære havvindmøller, såfremt det ikke i den enkelte sag vurderes, at de vil medføre væsentlige og konkrete indvirkninger på natur og miljø. DN vil kritisere, og om muligt påpege alternative løsninger, hvis der gennem VVM-undersøgelser af de konkrete projekter viser sig risiko for væsentlig negativ påvirkning af natur og miljø. Dermed accepteres det at møller placeres gennem åben-dør-ordningen. Det er usikkert, om møller placeret i store, men få lokaliteter skulle være bedre eller værre for biodiversiteten og de marine økosystemer.</p>
	5.2 Havplanens udviklingszoner	<p>5.2.1 DN bør alene acceptere placering af vindmøller og tilhørende produktionsanlæg inden for de i havplanen udlagte områder, og det bør tilføjes som punkt i papiret under afsnit om stærk national planlægning. Ligesom tekst om, at havvindmøller primært skal opstilles inden for havplanens områder foreslås ændret til – som hovedregel.</p> <p>5.2.2 Kommunerne mangler retlige og faglige forudsætninger ift. vindmøller på havet, fordi kystvandene hører under statens højhedsret over søterritoriet. Konsekvenserne af lokalisering af kystnære møller overskrider altså de administrative grænser. Derfor skal planlægning af kystnære mølleparker være en del af den statslige havplan. I det omfang de statslige myndigheder vil frigøre sig fra planlægningen af kystnære mølleparker, må opgaven i stedet varetages af regionerne for at minimere konflikterne på tværs af kommunernes administrative skel. Samtidig skal</p>	<p>5.2.1 Vores DN: Helge Hansen, DN Frederikshavn-Læsø (👍5)</p> <p>5.2.2 Høringssvar indsendt via Vores DN: DN Viborg (👍5)</p>	<p>5.2.1 Imødekommes delvist – se 5.1.7. og 5.4.</p> <p>5.2.2 Imødekommes delvist: DN er enig i behovet for planlægning på tværs af kommuner, og har peget på staten, som eneste mulighed. Se desuden 5.4 om kystnære møller.</p>

		<p>regionerne udarbejde strategier for integreret kystzoneforvaltning for at sikre en konsistent forvaltning af hensynene til beskyttelse og benyttelse af kystzonen.</p>		
	<p>5.3 Der bør ikke planlægges møller i Natura 2000-områder og i havstrategiområder</p>	<p>5.3.1 Nyt forslag om at indføre en undtagelse for møller i Natura 2000-områder på længere sigt og i sjældne tilfælde foreslås slettet.</p> <p>5.3.2 Formuleringen i bullet 1 foreslås forkortet, så al tekst slettes efter ... og <i>almindeligt beskyttede</i>. Argumentet er, at teksten fasterholder en forestilling om en fundamental konflikt mellem natur og kultur, som kun kan undgås ved total adskillelse og ikke ved et samspil.</p> <p>5.3.3 Det foreslås, at teksten om Natura 2000-områder gøres generel for både land og hav således: <i>“I Natura 2000-områder er det udpegningsgrundlaget der tæller (herunder påvirkning fra de nærliggende områder).”</i></p> <p>5.3.4 Generelt er det misvisende alene at fokusere på, at møller ikke må opsættes i Natura 2000-områder - uanset om det er på land eller hav. Det skyldes, at formålet er gunstig bevaringsstatus, og at dette kan påvirkes af møller uden for områderne. Omvendt behøver møller i Natura 2000-områder ikke nødvendigvis være et problem for udpegningsgrundlaget.</p>	<p>5.3.1 Høringssvar: DN Frederikshavn-Læsø</p> <p>5.3.2 Høringssvar: Bjarne Holm Jacobsen, MFU</p> <p>5.3.3 Høringssvar: Høringssvar og Vores DN: samlet fra Anders Jensen, DN Aarhus, Jens Thomasen, DN Ikast-Brande, John Clausen, DN Lemvig, Margrete Auken, personlig valgt til REP og Niels J. Langkilde, DN Faaborg-Midtfyn</p> <p>5.3.4 Høringssvar: Ssøren Mark Jensen, DN Hillerød og professionel inden for emnet</p>	<p>5.3.1 Imødekommet delvist. I de marine beskyttede områder findes den mest værdifulde og følsomme natur. Tekniske anlæg her, vil lede til permanente tabt havbund, og har dermed en signifikant negativ påvirkning på området. Der findes endvidere ikke mulighed for erstatningsnatur i havet. Havnatur er hårdt presset, og 7 ud af 8 habitatnaturtyper er i stærkt ugunstig tilstand pt. (den dårligste kategori). Endeligt kan det både fra DN's og vindbranchens side konstateres, at der i hvert fald frem til 2030 ikke mangler plads til havvind. Teksten justeret derfor således: "I beskyttede og strengt beskyttede havstrategiområder samt de nuværende Natura2000-områder. Natura2000-områder beskytter arter eller naturtyper (udpegningsgrundlaget). Potentielt kan havvindmøller sameksistere uden at påvirke udpegningsgrundlaget negativt. Men da Natura2000-områder er oplagte i de kommende beskyttede havområder (10/30 procent), mener DN ikke, at der skal planlægges havvind i de nuværende Natura2000-områder. Frem mod 2030 er der afsat tilstrækkeligt med plads til havvind på havet. Hvis der efter 2030 mangler plads til havvind, og der er kommet mere viden om havvindmøllers påvirkning af marine økosystemer, biodiversitet og kumulative effekter, er DN åben for at overveje undtagelser. Det kan kun ske i meget sjældne tilfælde, hvis det</p>

				<p>er bydende nødvendigt af hensyn til væsentlige samfundsinteresser, og der ikke findes noget alternativ. I så fald skal der ske omfattende kompensations tiltag". Undtagelsen referere til den undtagelse, som gælder jf. Habitatdirektivet. Se også 4.6.6.</p> <p>5.3.2 Imødekommes delvist, da teksten er justeres men dog ikke forkortet jf. 5.3.1.</p> <p>5.3.3 Imødekommes ikke, da vedtagelsesteksten rummer to forskellige afsnit for land og hav.</p> <p>5.3.4 Imødekommes ikke, se 5.3.1 og 4.6.6.</p>
5.4 Kystnære vindmøller	<p>5.4.1 Stiller spørgsmålstegn ved, om 15 km afstandslinje er godt. For Vesterhavet arbejdes med en 20 km. afstandszone.</p> <p>5.4.2 DN bør vende tilbage til den holdning, at foreningen er imod kystnære vindmølleparker. Havvindmøller bør ligge i fjernzonen fra kysterne. Politikken bør desuden forholde sig til de udforskede støjpåvirkninger, der er en del af problemet med kystnærhed. Kritisk ift., at der uden indvendinger kan etableres gigantiske kystnære vindmølleparker, der vil dominere landskabs- og udsigtsfredninger, som DN har fået gennemført. Er kritisk over for, at DN slår det hen som, at æstetik ikke er et relevant argument. Kommentar: Det er vigtigt at få undersøgt støjpåvirkninger på natur og mennesker fra vindmølleparker, når de er tæt på bebyggede områder og på kysten.</p> <p>5.4.3 Foreslår at følgende slettes, fordi vindmøller ikke vil have en nævneværdig effekt på primærproduktionen: <i>"At udbygningen af vindmøller på havet primært skal ske længere væk fra kysten end 15 kilometer af hensyn til det kystnære havmiljø. Den kystnære havnatur er den del af</i></p>	<p>5.4.1 Vores DN: John Clausen, DN Lemvig (👍2)</p> <p>5.4.2 Vores DN: Birgitte Lau, DN Odsherred (👍6) Kommentar: Marianne Engberg, DN Allerød (👍2)</p> <p>5.4.3 Høringssvar + Vores DN: John Nordbo, MFU og personligt valgt medlem af repræsentantskabet (👍1), fremgår tilsvarende af høringssvar af Jens Borum, NFU. Deltagere i debatten: Lilian Nielsen, DN</p>	<p>5.4.1 Imødekommes ikke. Af hensyn til den kystnære havnatur og vindmøllernes påvirkning heraf anbefales det, at DN arbejder for, at møller så vidt muligt placeres ikke-kystnært. Grænsen på 15 kilometer er sekretariatets bedste bud på en grænse, som giver både biologisk og administrativ mening. Det anerkendes, at grænsen kan diskuteres fagligt og kvalificeres mere fremover. Derudover er 15 km afstandslinje valgt på baggrund af de fastsatte administrative grænser ifm. Åbendør ordningen for det kystnære område, så DN dermed følger den mest officielle definition. Det bemærkes, at der ikke er en enstydig, vedtagen definition af, hvor stor den kystnære zone er. Generelt defineres de indre danske farvande som havet fra kysten og 3 sømil ud (~6 km). Det er fx her, ålegræs som regel findes. Grænsen for dansk territorialfarvand er op til 12 sømil (~22 km).</p>	

		<p><i>havarealet, hvor den største primærproduktion finder sted, og hvor den højeste naturlige biodiversitet findes. Det skyldes blandt andet, at der her er relativt lavvandet, og at sollys når havbunden og muliggør fotosyntese. Derfor er DN skeptisk over for kystnære møller.”</i></p> <p>På Vores DN uddybes det, at man ikke kan gå ud fra, at vindmøllernes fundamenter vil have negativ effekt – måske de snarere vil fungere som kunstige rev, hvilket kan være positivt. Vil sætte pris på en uddybning af den faglige argumentation.</p> <p><i>Kommentarer:</i></p> <p>- Erklærer sig enige. Det nævnes bl.a., at påstande om trusler mod biodiversiteten i vandet ifm. Storebæltsbroen blev gjort til skamme.</p> <p>5.4.4 Kystnære vindmøller kan ikke have en effekt på den samlede primærproduktion. Det vil være et forsvindende lille areal, hvor der er en skyggeeffekt. Desuden er havmiljøets problem ikke ligefrem en for lav primærproduktion men omvendt, at den er høj pga. tilførsler af næringsstoffer. Desuden vil vindmøllefundamenter give biodiversitet. Dog kan de også fungere som “trædesten” for spredning af arter, dvs. give mulighed for invasive arter. Vindmøller kan også være et problem for fugle. For faglig uddybning se indlægget “Effekter i havet” på Vores DN.</p> <p>5.4.5 I stedet for sætningen ”Man genbekræfter holdning fra 2019 om kystnære vindmøller”, bør DN afvise kystnære vindmølleparker og anbefale havvindmølleparker så langt fra land som muligt.</p> <p>5.4.6 Det bør anføres, at vindmøller på havet skal placeres under hensyntagen til landskabelige værdier (på og fra land). En afstand på 15 km vil ofte være for lidt ift. møllehøjden. Det bør også anføres, at havvindmøller bør koncentrereres på få lokaliteter og ikke på flere spredte, at placeringer ifm. andre tekniske anlæg som broer bør indgå i undersøgelser af alternative placeringer, og at undtagelser med kortere afstand til kysten kan være</p>	<p>Svendborg og Ole Busck, DN Odsherred.</p> <p>5.4.4 Vores DN: Stiig Markager, professor, Aarhus Universitet, ekspert i havmiljø (👍2)</p> <p>5.4.5 Vores DN: Per Mikkelsen, DN Ringkøbing-Skjern (👍2)</p> <p>5.4.6 Vores DN: Per Mikkelsen, DN Ringkøbing-Skjern (👍2)</p> <p>5.4.7 Høringssvar: DN Frederikshavn-Læsø</p> <p>5.4.8 Høringssvar: Bjarne Holm Jacobsen: MFU</p> <p>5.4.9 Høringssvar: Anita Pedersen, NFU</p> <p>5.4.10 Høringssvar: Søren Mark Jensen, DN Hillerød</p> <p>5.4.11 Vores DN: Søren Nielsen-Man, DN-medlem (👍1)</p>	<p>5.4.2 Imødekommes ikke. Det foreslås at videreføre den gældende DN-politik om, at den primære udbygning med vind skal ske på havet (længere ude end 15 km) af hensyn til den kystnære havnatur – og det tilføjes at det bør ske inden for havplanens udviklingszoner. DN er dog ikke principielt imod kystnære havvindmøller, såfremt det ikke i den enkelte sag vurderes, at de vil medføre væsentlige og konkrete indvirkninger på natur og miljø. DN vil kritisere, og om muligt påpege alternative løsninger, hvis der gennem VVM-undersøgelser af de konkrete projekter viser sig risiko for væsentlig negativ påvirkning af natur og miljø. Dermed accepteres det, at møller placeres gennem åben-dør ordningen. Undersøgelser af støj falder udenfor vedtagelsespapirets. Se desuden 6.6.1 samt Q&A om lavfrekvent støj.</p> <p>5.4.3 Imødekommes delvist. Teksten forkortes og tekst om primær produktion udgår, så det fortsat fremgår, at den kystnærenatur udgør en meget høj naturlig biodiversitet i havet. Henvisningen til primærproduktion kan slettes, da opsætning af havvindmøller ikke forventes at påvirke den kystnære primærproduktion negativt, men alene tjener til formål at beskrive kystens betydning for mange arter. Se desuden 5.4.2 om holdningen til kystnære møller.</p> <p>5.4.4 Imødekommes. Se 5.4.3</p> <p>5.4.5 Imødekommes ikke. Se 5.4.2.</p>
--	--	--	--	---

		<p>placeringer i tilknytning til andre tekniske anlæg som broer og havne.</p> <p>5.4.7 Bullet 2 under afsnit om placering af møller på havet vedr. kystnære møller bør forkortes, således at alt efter teksten ...<i>muliggør fotosyntese</i> - udgår.</p> <p>5.4.8 Hele bullet 2 bør omformuleres således: <i>“I det meget kystnære havmiljø eller i øvrige specifikke områder i havet, hvor hensynet til biodiversiteten eller områdets særlige økosystemfunktion ud fra en samlet økosystembetragtning ikke kan forenes med opstillingen af havvind. DN vil altid vurdere havvind-projekterne fra sag til sag: og vil kritisere og om muligt påpege alternative løsninger, hvis der gennem MKV-undersøgelser af de konkrete projekter viser sig risiko for væsentlige langsigtede negative påvirkninger af natur og miljø.”</i> Argumentet er, at der ikke er faglig evidens for, at områder med høj biodiversitet og stor primærproduktion er særligt følsomme over for havvind. Der kan sagtens være områder med mere begrænset biodiversitet og primærproduktion, som udgør vigtige og sårbare oaser i en samlet økosystemfunktion. Argumentationen fremstår søgt - for at fastholde modstand mod at vindmøller kan ses fra kysten. Modstanden mod åbne-dør-projekter er ubegrundet, da projekterne understøtter tidlig og stærkere lokal forankring.</p> <p>5.4.9 Vindmøller bør placeres længere fra kysten end 15 kilometer for at beskytte det åbne land og vidderne. Hvem har lyst til at se ud på vindmøller højere end pylonerne fra Storebælt kun 4 km fra land. Det er lige nu scenariet for Stevns Klint og Sydfalster - resultatet af Open-door ordningen, nok også andre steder i landet?"</p> <p>5.4.10 Eventuelt at indtage en afslappet holdning til de landskabelige og naturmæssige effekter af de kystnære havvindmølleparker ud fra en opfattelse af, at det er nødvendigt, at økonomiske eller tidsmæssige grunde vil være en misforståelse. Og det er usandsynligt, at flere</p>	<p>5.4.12 Høringssvar: Bjarne Stabell, DN Lyngby-Taarbæk</p> <p>5.4.13 Høringssvar indsendt via Vores DN: DN Viborg</p> <p>5.4.14 Høringssvar: DN Thy</p>	<p>5.4.6 Imødekommes ikke. Det har ikke tidligere og heller ikke i dette vedtagelsespapir været foreslået at møller på havet tager hensyn til landskabsværdier på land, eller at møller på havet skal samles på få lokaliteter. Papiret baseres på HB's beslutning fra 2017 om at prioritere naturhensyn og grøn omstilling højere end æstetik.</p> <p>5.4.7 Imødekommes delvist. Teksten er omskrevet. Det bemærkes dog, at det er en del af formålet med vedtagelsespapiret at tydeliggøre fortolkningen af DN's politikker om placering af møller. Derfor vurderes uddybninger nødvendig. Se 5.4.3</p> <p>5.4.8 Imødekommes ikke. Det bemærkes dog at bullit 2 er omformuleret. Se 5.4.2.</p> <p>5.4.9 Imødekommes ikke. Se 5.4.2.</p> <p>5.4.10 Imødekommes delvist. DN viderefører den hidtidige politik om at vindmøller principielt ønskes længere fra kysten end 15 kilometer, men ikke er imod åben-dør, selv om DN fortsat vil være imod kystnære projekter som er til skade for naturen. Se 5.4.2</p> <p>5.4.11 Imødekommes ikke. Se 5.4.2</p> <p>5.4.12 Imødekommes ikke. Se 5.4.2. Det fremgår af vedtagelsespapiret, at DN mener havvind som hovedregel skal bygges i havplanens udviklingszoner, og at det primært skal ske længere fra kysten end 15 kilometer, samt at DN er skeptiske over for åben-dør ordningen og støtter op om en stærk statslig planering.</p>
--	--	--	--	--

kystnære havvindmølleparker reelt kan afhjælpe den akutte energikrise. Det tager erfaringsmæssigt adskillige år at få tilladelser til etablering af de kystnære havvindmølleparker pga. lokal modstand, og fordi de har store udfordringer med at få tilladelser pga. deres negative effekter på den marine biodiversitet. Derfor bør DN klart markere, at vi fint kan acceptere svagt højere priser for energi fra marine havvindmølleparker, som ligger mere end 15 km fra kysten, og at vi er imod de biodiversitetsmæssigt problematiske industrielle havvindmølleparker i de indre danske kystlandskaber.

5.4.11 Den nuværende politik står i grotesk kontrast til kystkampagnen fra 2015. DN må sadle om. Hovedreglen bør være, at DN siger nej til fx at opstille vindmølleparker, som er synlige fra kysten.

5.4.12 Det er den rette tilgang at samle vindmølleparker rundt om energiøer. Hermed undgås en kraftig industrialisering af vores unikke danske kystlandskaber. Der er således ingen grund til at placere møller kystnært. Tekstforslaget taler om en hurtig udbygning af vindenergi, men det kan desværre ikke gå meget stærkere med udbygning af havvindenergi. Der er store barrierer i form af begrænset udskibningskapacitet for møllerne eller til energinet-tilslutning. Begge dele kræver en statslig involvering og styring. Derfor bør DN udelukkende støtte en statskontrolleret udbygning af havvind med dertilhørende infrastruktur. Møllerne er i dag blevet så store, at det ikke giver mening at tale om en 15 km kystnær zone. DN bør italesætte en 30 km. Zone.

5.4.13 Skepsis over for et arbitrært afstandskrav om, at udbygning af vindmøller på havet skal ske længere væk fra kysten end 15 km. Det lyder for meget af "ikke i min baghave." Det afhænger af forholdene i de konkrete kystområder samt størrelse og udstrækning af det konkrete projekt. Godt designede møllefundamenter kan fungere som "rev" for dyr, fisk og planter og friholde de

5.4.13 Imødekommes delvist. Se svar 5.4.1 og 5.4.2. Det tilføjes desuden, at der mangler meget viden om de marine habitattyper, biodiversitet og økosystemer. Vi ved at vores kystområder har naturligt høj biodiversitet, og derfor skal et forsigtighedsprincip bruges her, og en statslig planlægning af mølleplaceringen fremmes så langt som muligt. Det er korrekt at møllefundamenter kan fungere som kunstige rev. Men kystnære møller kan også have store negative påvirkninger på fx de mange trækfugle og flagermus som bruger områderne. Der mangler viden om de kumulative effekter af at bygge i stor skala. Samlet set skal afstands anbefalingen på 15 km ikke ses som en æstetisk grænse.

5.4.14 Ikke imødekommet. Se 5.4.2.

		<p>pågældende områder fra andre forstyrrende aktiviteter. En mere kystfjern lokalisering kan være nok så negativ for natur og miljø sammenholdt med en kystnær. Papiret har brug for en mere nuanceret tilgang, baseret på konkret vurdering af VVM- og SEA-værktøjerne.</p> <p>5.4.14 DN bør afvise kystnære vindmølleparker, men anbefale havvindmølleparker.</p>		
5.5 Åben-dør ordningen	<p>5.5.1 Den nuværende tsunami af åben-dør-ansøgninger om ekstremt høje kystnære vindmøller i sommers handler om, at investorer sparer milliarder i statsafgifter, og at kystnære vindmøller er billigere ift. at etablere ude på havet. Hvis ikke vi protesterer mod disse angreb på kystlandskaberne, er vi med til at støtte, at staten får færre penge ind, der kunne bruges på andre grønne tiltag.</p> <p>5.5.2 Man har en åben-dør-ordning, hvor de kapitalstærke aktører har kastet sig over muligheden med "små kystnære vindmølleprojekter", men har glemt, at ordningen sigter på <i>små</i> parker. I Odsherred er der et projektforslag i gang. Det er uforståeligt, hvordan DN ikke entydigt tager afstand fra dette projekt og tilsvarende projekter, som pakker Sjællands kyst ind i gigantiske mølleparker.</p> <p>5.5.3 Problemet med åben-dør-ordningen er, at der ikke er en offentlig høring, men at processen indledes med en forundersøgelse, hvor offentligheden ikke har høringsmulighed. Ønske om en mere markant holdning fra DN end, at "vi er skeptiske", når det kommer til kystnære vindmøller og åben-dør-ordningen. Sag i Hirtshals nævnes.</p> <p><i>Kommentarer:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Debat om, hvorvidt vi skal have mere vind eller udvikle opbevaring af strøm, og hvorvidt de to ting udelukker hinanden. Arnold Simonsen, DN Hjørring bemærker desuden, at vedtagelsesteksten mangler borgerinddragelse, antal møller i parkerne og noget om 	<p>5.5.1 Vores DN: Birgitte Lau, DN Odsherred (👍1)</p> <p>5.5.2 Vores DN: Birgitte Lau, DN Odsherred (👍6)</p> <p>5.5.3 Vores DN: Arnold Simonsen, DN Hjørring (👍4) Deltagere i debatten: Arnold Simonsen, DN Hjørring, Knud Anker Iversen, DN Høje-Taastrup og Erica Heyckendorff, DN Næstved, Birgitte Lau, DN Odsherred</p> <p>5.5.4 Høringssvar: Anita Pedersen, NFU</p> <p>5.5.5 Høringssvar og Vores DN: Nora Tams, DN-medlem (👍1)</p>	<p>5.5.1, 5.5.2, 5.5.3, 5.5.4, 5.5.5 og 5.5.6: Ikke imødekommet. Se 5.4.2. For svar om 15 km. grænsen se svar på 5.4.1. For svar om PtX se Q&A. For uddybning af forskellen mellem åben-dør og statslig planlægning for vindmøller på havet se Q&A.</p>	

		<p>afstand fra kysterne m.m. Han mener, at den nuværende ordning bør fjernes eller revurderes. Pointe om, at de 15 km. som minimumsafstand er vilkårlig. Kravet til afstand bør kobles direkte til møllehøjden.</p> <p>5.5.4 Åbendør-ordningen bør afskaffes.</p> <p>5.5.5 Forslag om, at følgende tilføjes under åben-dør-ordningen: <i>“Der har været rejst kritik af kystnære vindmølleparker nærmere end 15 km fra kysten med den begrundelse at den kystnære havnatur er den del af havarealet, hvor den største primærproduktion finder sted, og hvor den højeste naturlige biodiversitet findes, fordi der er relativt lavvandet, og sollys når havbunden og muliggør fotosyntese, men der er faktisk relativt lavvandet i alle de indre farvande, derfor kan der ikke fagligt biologisk argumenteres for denne arbitrære grænse på 15 km, Derudover har DN været skeptisk over for havvindmøller, opført under “åben-dør-ordningen”, men åben-dør-ordningen er en del af den statslige planlægning af vores fremtidige energinet. Det betyder, at der allerførst skal søges om tilladelse hos Energistyrelsen til at foretage forundersøgelser på det felt, hvor mølleprojektet ønskes placeret.</i></p> <p><i>DN vil altid hjælpe afdelingerne med at vurdere kystnære projekter fra sag til sag, kritisere og påpege alternative løsninger, når forundersøgelserne foreligger, så væsentlig negativ påvirkning af natur og miljø kan imødegås.”</i></p> <p>Det beskrives desuden, at det må være en fejl, når der i vedtagelsesteksten står, at åben-dør-ordningen muliggør havvindmøller uden statslig planlægning, da det er Energistyrelsen, der giver tilladelse til forundersøgelse, som bl.a. skal indeholde VVM-redegørelse og borgerinddragelse. Omvendt er befolkningen ikke inddraget, når vi er uden for 15 km. DN har ikke indflydelse på mølleparker uden for de 15 km.</p>	<p>5.5.6 Høringssvar: Bjarne Stabell, DN Lyngby-Taarbæk</p>	
--	--	--	--	--

		<p>Hendes indlæg på Vores DN giver også udtryk for, at DN's holdning til åben-dør-ordningen ændres.</p> <p>5.5.6 DN bør altid engagere sig i og forholde sig kritisk ift. ansøgninger om forundersøgelsestilladelser i åben-dør-ordningen og ikke afvente en VVM. DN skal nemlig gøre sin indflydelse gældende så tidligt som muligt.</p>		
	5.6 Samspil mellem klima og biodiversitet på havet	5.6.1 I første afsnit under placering af møller på havet foreslås, at teksten om energianlæg og naturbeskyttelse udskiftes med energianlæg og " <i>de vigtige indsatser for biodiversitet og natur</i> ", for at understrege samspillet.	5.6.1 Hørings svar: Bjarne Holm Jacobsen, MFU	5.6.1 Imødekommes, da det er biodiversitet og havnatur generelt og ikke kun naturbeskyttelse, som der tænkes på.
6. Andre bemærkninger	6.1 Landbaserede vindmøller ift. havvindmøller	<p>6.1.1 Vindmøller på land ift. hav er ikke et spørgsmål om enten-eller. DN og kommunerne værner mere om naturen på land end under vandoverfladen. Behov for holdningsændring, hvis vi skal blive selvforsynende på energi med de kendte teknologier.</p> <p>6.1.2 Indlæg om de mange fordele ved landbaseret vindenergi, herunder minimering af tab i nettet og prisen. <i>Kommentarer:</i> - Kommentar om, at vindenergi ikke stabiliserer nettet, selvom det nævnes i indlægget. Desuden debat om, hvorvidt det er en fordel at generere strøm så tæt på forbrugerne som muligt.</p> <p>6.1.3 Det kan være værd at overveje, om opsætningen af vindmøller på land først bliver muligt, når der ikke er gode alternativer på havet. At landvindmøller er billigere på kort sigt, bør ikke være en grund til at placere dem dér. De bør placeres, hvor de samlet set giver mest effekt og påvirker mindst muligt. Det er og bliver et industrianlæg. DN kan kun have interesse i så bred accept som muligt af fremtidens energiløsninger.</p>	<p>6.1.1 Vores DN: Martin Wagner, DN Solrød (👍1)</p> <p>6.1.2 Vores DN: Mogens Hald, DN Aarhus (👍2) Deltagere i debatten: Erica Heyckendorff, DN Næstved, Mogens Hald, DN Aarhus</p> <p>6.1.3. Hørings svar: Peder Størup, DN Silkeborg</p>	<p>6.1.1. Indeholder ikke input til ændringer af vedtagelsespapiret. Se Q&A for uddybning af om vi har tilstrækkeligt med plads til at opstille møller til at dække vores behov. Se også Q&A ift. Uddybning af om landvindmøller er billigere end havvindmøller.</p> <p>6.1.2 Se 6.1.1.</p> <p>6.1.3 Imødekommes ikke. Det prioriteres, at der også kan opstilles møller på land, fordi det vurderes, at det vil medvirke til en hurtigere grøn omstilling. Samtidigt peger DN dog også på behovet for en potentialekortlægning som netop skal sikre mest effekt og påvirke mindst muligt.</p>
	6.2 Ejerforhold ift. vindmøller	<p>6.2.1 Frustration over opstilling af vindmøller i et lokalområde, hvor energien sælges til Tyskland. <i>Kommentarer:</i></p>	6.2.1 Vores DN: Bo Skelmoser, DN Ringkøbing-Skjern (👍1)	6.2.1 Imødekommes ikke. DN bakker op om de statslige energimål om produktion af energi til både danske behov og til salg til EU. Samtidigt peges på, at møllerne skal

		- En kommentar om, at ejerforholdene betyder meget, men at det er et stående spørgsmål, hvor meget DN skal blande sig i ejerforhold, når foreningens primære opgave er at sikre naturværdier. Dog er klimaforandringerne et globalt problem, hvor møller kan hjælpe på CO2-udledning uanset ejere. En anden kommentar om, det er bedst, at naboer tilbydes ejerskab i form af andele i nye projekter.	Deltagere i debatten: Jens Frydendal, DN Viborg og Anders Jensen, DN Aarhus	opstilles hensigtsmæssigt på steder, hvor der er kapacitet til, at strømmen kan aftages i nettet.
6.3 Forundersøgelser og VVM- undersøgelser	<p>6.3.1 DN bør aldrig stille sig i vejen for forundersøgelser. <i>Kommentarer:</i> - Man kan ikke forvente en retvisende forundersøgelse, når energiselskabet undersøger sig selv.</p> <p>6.3.2 Dokumentation for virkningen på naturen i såvel havet som på land, inklusiv den kumulative påvirkning, skal forbedres kraftigt, så vi hurtigt kan tage kvalificeret stilling til projektet.</p>	<p>6.3.1 Vores DN: Nora Tams, DN-medlem. Hendes indlæg: 👍1 og kommentar: 👍4. Kommentar: Hans-Kristian Andersen (👍2)</p> <p>6.3.2 Høringssvar: samlet fra Anders Jensen (DN Aarhus), Jens Thomasen (DN Ikast-Brande), John Clausen (DN Lemvig), Margrete Auken (Personlig valgt til REP) og Niels J. Langkilde (DN Faaborg Midtfyn)</p>	<p>6.3.1 Delvist imødekommet: Det er ikke DN-politik at stille sig i vejen for forundersøgelser af vindmølleprojekter, som ligger uden for de i politikken udpegede negativområder. Omvendt vil DN som udgangspunkt være imod undersøgelser i for eksempel beskyttede naturområder.</p> <p>6.3.2 Delvist imødekommet, se 3.3.1.</p>	
6.4 Andre energiformer og viden om disse	6.4.1 Flere indlæg beskæftiger sig med, om DN er for hurtig til at støtte op om opførelsen af store VE-anlæg, og om DN bør undersøge muligheder for andre energiformer nærmere (herunder atomkraft og geotermi). Nogle er kritiske over for, om det er et DN-anliggende at arbejde for VE, da vindmøller og solceller ses som en belastning for naturen. Bidragene beskæftiger sig også med, om vi skal flytte ressourcerne væk fra vindmøllerne og til fx udbygning med PtX-anlæg.	6.4.1 Bidragsydere på Vores DN (ikke kommentarer): - Nanna Adamsen, DN Nyborg - Hans Henrik Jensen, DN Stevns - Søren Krab, DN Haderslev - Bent Karlsson, DN Haderslev	6.4.1. Imødekommes ikke. Vedtagelsespapiret er afgrænset til alene at omhandle DN-politik for placering af vindmøller. Se også Q&A om hvorfor papiret ikke omhandler andre vedvarende energiformer eller atomkraft.	

			- Hanne Kold Jensen, DN Ikast-Brande - Leif Andersen, DN Gribskov	
6.5 DN's balance mellem klima- og naturbeskyttelse	<p>6.5.1 REP bør slå fast, at DN primært er en naturbeskyttelsesorganisation, som gerne vil være med til at afværge en klimakatastrofe. Energiforbruget skal bremses frem for at holde gang i væksten ved at bygge energianlæg. Der er store kapitalinteresser i VE. DN skal ikke spændes for en vogn, der kører hen over naturbeskyttelsesinteresser.</p> <p><i>Kommentarer:</i> - Debatten går på, hvorvidt DN primært er en naturbeskyttelsesorganisation, da DN i mange år har arbejdet med miljø. Andre advarer imod, at DN bliver en organisation med overvægt på VE-kampagner. "Grøn omstilling" betyder for mange politikere, at vi bør fortsætte rovdriften på naturen bare med VE.</p>	<p>6.5.1 Vores DN: Jens Frydendal, DN Viborg (14)</p> <p>Deltagere i debatten: Alfred Borg, DN Favrskov og formand, Samråd Østjylland, Jens Frydendal, DN Viborg</p>	<p>6.5.1 Imødekommes ikke. Se 2.4.1 og 2.4.2 om vedtægternes beskrivelse af DN's arbejdsområde og prioritering mellem klima og biodiversitet.</p>	
6.6 Cirkulær økonomi	<p>6.6.1 DN bør have en holdning til LCA-analyser af væsentlige mølledele som fx møllevingerne. Der bør også være krav til producenterne ift. cirkulær økonomi, herunder udvidet producentansvar.</p> <p>6.6.2 Der er arbejdet med genanvendelse af mølledele i mange år, så man nu er oppe på at genanvende 90 % af møllen.</p> <p><i>Kommentarer:</i> - Går bl.a. på genanvendelse af møllevingerne og om nogle typer af glasfiber kan genanvendes.</p> <p>6.6.3 Der synes at være et problem ved reparation/skrotning ift. vindmøller, der kan påvirke naturen.</p> <p>6.6.4 Der skal ses på livscyklus og benyttes VVM til at vurdere placeringer, materialer og forbrug samt problematikker ved uheld/reparation/skrotning på kommende energianlæg. DN bør også diskutere, om energiforbrug skal rationeres.</p>	<p>6.6.1 Vores DN: John Clausen, DN Lemvig (12)</p> <p>6.6.2 Vores DN: Anne-Mette Kirkegaard, DN Favrskov Deltagere i debatten: Søren Krab, DN Haderslev og Anne-Mette Kirkegaard, DN Favrskov</p> <p>6.6.3 Vores DN: Hanne Kold Jensen (12)</p> <p>6.6.4 Vores DN:</p>	<p>6.6.1 - 6.6.6 Imødekommes ikke, da papiret alene omhandler placering af vindmøller og ikke rummer andre forhold vedrørende møller så som krav og forventninger til anlæg, drift eller skrotning.</p>	

		<p>6.6.5 DN må i diskussionen om mere grøn strøm kraftigt fokusere på cirkulær økonomi og grænserne for evig materiel vækst. En vækst, som igen kræver stadig forøgelse af strømproduktionen og dermed opstilling af stadigt nye VE-anlæg. Det vigtigste grundlæggende alternativ til opstilling af stadigt flere og flere industrielle VE-anlæg er vel besparelser og en cirkulær omstilling af økonomi og produktion.</p> <p>6.6.6 Der bør være et ny afsnit, der omhandler produktkrav, fremstillingsprocessen og ikke mindst en national plan for møllernes/solcellernes livscyklus. Vi skal være opmærksomme på, at udtjente vindmøller og solceller ikke havner i tredjelande, hvor behandling og bortskaffelse kan have katastrofale konsekvenser for miljøet, naturen og mennesker. Vi skal sikre, at fremstilling og bortskaffelse foregår under menneskelige forhold og internationale bestemmelser vedr. arbejdsforhold. Der bør være en national plan for bortskaffelse og afvikling af udtjente vindmøller og solceller. Miljøtilsyn i fremstillingsprocessen og produktvalg. Det er også vigtigt med en cirkulær produktionskæde, som omfatter valg af materialer og sikrer genanvendelse.</p>	<p>Leif Andersen, DN Gribskov (👍1)</p> <p>6.6.5 Vores DN: Søren Nielsen-Man, DN-medlem (👍1)</p> <p>6.6.6. Høringsvar: DN Hillerød</p>	
--	--	--	---	--

	<p>6.7 Bevaringsværdige landskaber</p>	<p>6.7.1 Der bør etableres et Grønt Danmarkskort med fokus på bevaringsværdige landskaber. Der bør arbejdes for, at den form for kategorisering respekteres i planlægningen.</p> <p>6.7.2 Kritik af at ville hænge DN's vurderinger af landskabelige værdier ift. vindmølleplaner op på de enkelte kommuners udpegninger i kommuneplaner. Det er et uensartet grundlag for udpegningerne. Mærkværdigt, hvis DN ikke bruger landskabs- og udsigtsfredninger til at styre stillingtagen til ansøgninger om vindmøller. Hvis et landskab eller udsigt er fredningsværdigt, bør man automatisk tage afstand fra en vindmølleplacering.</p> <p><i>Kommentarer:</i></p> <p>- En kommentar går på, at hvis kommunen vil have møller op i værdifuldt landskab, nedgraderer man bare landskabet, og problemet er løst. En anden går på, at landskab er et forsømt område, og at vi bør bruge fredningsredskabet, og at DN ikke har forståelse for landskabsværdier og store sammenhængende områder. Knud Erik Hansen er enig i bekymringen for DN's indsats over for landskabet og bemærker, at der har været et næsten ensopret fokus på den sjældne og sårbare natur.</p>	<p>6.7.1 Vores DN: Leif Andersen, DN Gribskov (👍3)</p> <p>6.7.2 Vores DN: Birgitte Lau (👍3)</p> <p>Kommentar: Søren Krab, DN Haderslev, Leif Andersen, DN Gribskov, Knud Erik Hansen, medlem af hovedbestyrelsen og formand, DN København</p>	<p>6.7.1 Imødekommes delvist, i det omfang forslaget skal forstås som et ønske om, at de værdifulde landskaber fortsat respekteres. Se også svar 4.3.8 om papirets holdning til møller inden for Grønt Danmarkskort.</p> <p>6.7.2 Imødekommes delvist. Det fremgår af vedtagelsespapiret, at DN er imod møller inden for fredninger. Fredningen gælder dog ikke uden for fredningsgrænsen eller ud over havet. Men som det fremgår af vindmølleplaceringspolitikken fra 2009 "kan møller nogen gange virke forstyrrende på oplevelsen af fredede områder, hvis der placeres møller lige på grænsen af områderne (indsyn-udsyn). DN vil da påpege den landskabelige problematik og foreslå en mere hensigtsmæssig placering, hvis det er muligt." Med vedtagelsespapiret ændres der ikke på denne holdning. I forhold til kritikken af de kommunale udpegninger henvises til svaret i 4.5.1.</p>
--	--	--	---	---

	<p>6.8 Flagermus, fugle og vindmøller</p>	<p>Flagermus og vindmøller:</p> <p>6.8.1 Indlægget beskriver udførligt forholdet mellem vindmøller, flagermus og møllernes placering. Vedhæftet er også diverse rapporter og notater om emnet. Bidragsyder beder DN forholde sig til to aspekter:</p> <p>1) DN bør undersøge og gøre sig det klart, om man mener, at der skal justeres på hastighedsgrænsen, fx ift. cut-in-hastighed om natten.</p> <p>2) DN bør undersøge og gøre sig det klart, om man generelt er tilfreds med vidensgrundlaget for, hvor der indføres og ikke indføres driftstop, samt hvordan efterundersøgelserne udføres, og hvorvidt de bør standardiseres på nationalt plan.</p> <p>- <i>Kommentar:</i> Erklærer sig enig.</p> <p>6.8.2 Høringssvaret rummer dels en beskrivelse af på hvilken måde flagermusbestande er sårbare over for vindmøller. Og dels en henvisning til det bedste og nyeste overblik vedr. flagermus og vindmøller, som i 2020 er publiceret af forskeren Morten Elmeros, Aarhus Universitet (DCE notat nr. 55, <i>Beskyttelse af flagermus og miljøvurderinger - notatet er vedlagt høringssvaret</i>). Det foreslås på den baggrund og for at minimere både antal drab og behov for vilkår om driftsstop, at møllerne alene tillades opsat:</p> <p>På land kun i store helt åbne landbrugsområder langt fra kyst, skov, levende hegn og andre randområder, vådområder mv. og kun, hvor der efter forudgående grundige undersøgelser er påvist lav artsdiversitet, og lav forekomst af flagermus både i yngletid og i træktid.</p> <p>På havet kun i områder langt til havs og kun såfremt der efter forudgående grundige undersøgelser er påvist, at der i pågældende havområde ikke foregår omfattende træk og/eller fourageringsaktivitet, således som det kendes fra visse steder i Østersøen. Opstilling af vindmøller i de indre danske farvande er meget problematisk pga. lagermustræk.</p> <p>Fugle og vindmøller:</p>	<p>6.8.1 Vores DN: Malik Riishøj, DN Nyborg (👍1). Kommentar af Ole Damsgaard, DN København.</p> <p>6.8.2 Høringssvar: Hans Baagø, NFU</p> <p>6.8.3 Vores DN: Mogens Hald (👍2)</p> <p>6.8.4 Vores DN: Søren Krab, DN Haderslev (👍2). Deltagere i debatten: Anne-Mette Kirkegaard, DN Favrskov og Hans Henrik Jensen, DN Stevns, Lars Søgaard-Jensen, DN Skanderborg</p> <p>6.8.5 Høringssvar Søren Mark Jensen, DN Hillerød</p>	<p>6.8.1 og 6.8.2. Imødekommes ikke. Vedtagelsespapiret handler alene om placering – ikke drift af møller, uanset at de konkrete forslag er vigtige, og ofte indgår i DN's høringssvar til mølleprojekter. Se desuden svar om flagermus under 3.4. Se også Q&A om radarstyring (OBS: endnu ikke udarbejdet)</p> <p>6.8.3. og 6.8.4 Imødekommes ikke. Forskningen peger på, at der er grund til bekymring for fuglene både ift. påvirkning af fugletræk og konkrete drab.</p> <p>6.8.5 Imødekommes delvist: DN er imod møller i Natura 2000-områder på havet, herunder i fuglebeskyttelsesområder. Papiret er skærpet ift. Konkrete forslag til bedre kortlægning og håndtering af trækruter m.m. Forslag vedrørende VVM-metoder, og statens håndtering af deres ESPOO-ansvar ligger uden for rammerne af vedtagelsespapiret om DN's holdning til placering af vindmøller.</p>
--	---	---	---	--

6.8.3 Sammenlignet med fugle, der dræbes i trafikken, er det ude af proportioner at tale om risiko for fuglelivet pga. moderne vindmøller.

6.8.4 I Danmark har fuglene været i tilbagegang siden vindmølleeventyrets start.

Kommentarer:

- Debatten handler om, hvorvidt tilbagegang i fuglene skyldes sprøjtegifte, vindmøller eller begge dele, og hvordan man skal afveje fordele og ulemper ift. negativ indvirkning på fuglebestanden.

6.8.5 Danmark er af særlig betydning på især ét område: Havænder, især hav-dykænder. Her har Danmark et særligt ansvar for de europæiske trækfuglebestande af bl.a. edderfugle og sortænder, idet Danmark huser størstedelen af disse bestande om vinteren i vores kystnære farvande. Det bør derfor være en sag, som DN er særligt opmærksomhed på i forbindelse med kystnære marine havvindmølleparker, da disse oftest ønskes placeret i havdykændernes vigtigste vinterhabitater, fordi der her er ret lavt vand og kort til el-ledningsnettet på land. Desuden bør DN stille krav til kvaliteten af VVM'erne, da metoderne ikke er gode nok. Fx optælling af ænder på havfladen fra fly i 75 meters højde. DN bør udtrykke bekymring vedrørende den måde VVM-undersøgelser kommer til verden på, og på at konklusioner i VVM-redegørelser i højere grad bør afspejle anvendelse af EU's- forsigtighedsprincip, hvor der kun er sporadisk eller utilstrækkelig biologisk viden om negative effekter. Der er i dag en klar tendens til at de store selskaber, som ønsker at investere i havvindmølleparker, som fx European Energy, i høj grad får de resultater og konklusioner i VVM-erne, som de ønsker sig. Desuden bør DN udtrykke bekymring for at ESPOO-konventionen ikke respekteres. Fx har de ansvarlige danske ESPOO-myndigheder, i strid med bestemmelserne i konventionen, "glemt" at sende VVM'erne for samtlige danske havvindmølleparkprojekter til høring i bl.a. Finland, Norge og de baltiske lande, som jo om sommeren huser

		store dele af de fælles havfugle-trækbestande, som er afhængige af deres danske vinterlevesteder.		
--	--	---	--	--

	<p>6.9 Generelle bemærkninger til forslaget i sin helhed</p>	<p>6.9.1 Det er et meget fint, velafvejet forslag. Vi skal turde stå ved ønsket om den grønne omstilling og tage en del af balladen, når der ikke er natur og helt særlige landskaber mm. i spil.</p> <p>6.9.2 Teksten fremstår i sin nuværende form som alt for mange ord med uklart udtryk for holdning, man kan tage stilling til. Oplægget kunne struktureres med forholdsvis enkle udtryk suppleret med referencer til detaljer og tidligere holdninger.</p> <p>6.9.3 Teksten bliver ofte lang og snørklet for at tilgodese mange interesser, men har reelt kun betydning for den interne fred i organisationen frem for reel politisk gennemslagskraft. Derfor er fremsendt forslag til at gøre teksten tydeligere.</p> <p>6.9.4 Der foreslås udarbejdet et faktaark med spørgsmål/svar som løbende kan opgraderes, så der er bedre mulighed for, at papiret får politisk betydning.</p> <p>6.9.5 Papiret foreslås skrevet om. Det indeholder et for snævert fokus på at hjælpe Christiansborg med at få en svær energiforsyningskabale til at gå op, og det er ikke DN's opgave. DN knytter sig for stærkt til den ene side af Folketinget. Det er ikke en DN-opgave at løse en energipolitisk hårdknude ved at give køb på så mange af de beskyttelsesværdier, der traditionelt varetages af DN, og som sikrer DN's tilslutning i befolkningen og lydhørhed hos folketingsmedlemmer på tværs af partiskel.</p>	<p>6.9.1 Vores DN: Alfred Borg, DN Favrskov og formand, Samråd Østjylland (👍2)</p> <p>6.9.2 Vores DN: Leif Andersen, DN Gribskov (👍3)</p> <p>6.9.3 og 6.9.4 Høringssvar: samlet fra Anders Jensen, DN Aarhus, Jens Thomasen DN Ikast-Brande, John Clausen, DN Lemvig), Margrete Aukén, personlig valgt til REP og Niels J. Langkilde, DN Faaborg-Midtfyn</p> <p>6.9.5 Høringssvar: Anders Fischer, NFU</p>	<p>6.9.1 Imødekommet. Indlægget støtter op om det nuværende forslag og bør derfor ikke føre til ændringer.</p> <p>6.9.2 Delvist imødekommet. Der er i høringen indkommet flere forslag til justeringer og præciseringer af indhold, som er imødekommet.</p> <p>6.9.3 Imødekommes delvist. De redaktionelle forslag til forkortelser og tydeliggørelse, som rummes inden for det eksisterende indhold af vedtagelsespapiret, vil så vidt muligt blive imødekommet, herunder at hele indledningen flyttes til Q&A. Da papiret samtidig har til formål at fastslå en fortolkning af de hidtidige politikker i et nutidigt lys, vurderes det ikke hensigtsmæssigt at imødekomme alle forslag til forkortet/slettet tekst. Nye forslag til indhold er behandlet, hvor relevant i denne hvidbog. Forslag som ligger uden for papirets formål om placering af vindmøller, er så vidt muligt behandlet i den medfølgende Q&A.</p> <p>6.9.4 Imødekommet. Der er udarbejdet en Q&A, som følger vedtagelsespapiret, og som besvarer en række spørgsmål, som er stillet i høringsperioden og som har vist sig relevante i debatten, men som ikke får plads til uddybning i vedtagelsespapiret.</p> <p>6.9.5 Ikke imødekommet: DN støtter ønsket om at nå de danske mål for vedvarende energi og desuden mål om at kunne forsyne EU med mere vedvarende energi. DN har ingen partipolitiske tilhørsforhold, men arbejder med alle partier. Hensigten med papiret er ikke at give køb på værdier, men finde så gode</p>
--	--	---	--	--

				balancer som muligt, der både respekterer beskyttelsesværdier og samtidigt fremmer den grønne omstilling i overensstemmelse med foreningens vedtægter.
	6.10 Positivområder	6.10.1 DN bør ikke kun udpege negativområder men også positivområder på land og hav – fx på hav, hvor fundamenter kan fungere som rev m.v. og på land på vidtstrakte marker, der biodiversitetsmæssigt er en ørken.	6.10.1 Høringssvar: Jens Borum, NFU	6.10.1 Imødekommet. Se svar under 2.1.9